БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 118 (1380)
17 ИЮНЬ
ЧОРШАНБА
1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Ғўзани эрта муддатларда озиқлантиришни агротехника қоидаларига қатъий риоя қилган ҳолда ўтказайлик! Т. Қосимов. — Қуруқ гапдан амалий иш яхши А. Набихўжаев. —Бу колхознинг илгариги шуҳрати қаерда қолди (1-бет).

Горькийнинг юз минглярча аҳолиси немис дўстларни табриклади (2-бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: У. Ниёзов. — Меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар кучайтирилсин (2-бет).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ОЛДИДАН: Ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш — муваффақиятлар гарови (2-бет).

МАИШИЙ ТЕМАДА: Т. Ливинцев, Э. Альмуҳамедов. — Сут маҳсулотларини харидорларга етказиб берайлик (3-бет).

М. Каримов, С. Султонов, Х. Тўхтабоев. — Қоғозда силлиқ чиққан-у, далада ғадир-будур (3-бет).

Ташқи ишлар министрларининг Женева кенгашида (4-бет).

СССР Олий Совети депутатларининг Канадада бўлиши (4-бет).

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ: Н. Головин. — Қишлоқ акушеркаси (4-бет).

Ғўзани эрта муддатларда озиқлантиришни агротехника қоидаларига қатъий риоя қилган ҳолда ўтказайлик!

Пахта далалари меҳнаткашларининг социалистик мусобақаси

Шу кунларда колхоз ва совхозларимиз далаларида ижодий меҳнат қайнамоқда. Колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар КПСС XXI съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун зўр жонбозлик ва ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини, айниқса пахтачиликни янада юксалтириш учун ҳормай-толмай курашаётирлар.

КПСС XXI съезди томонидан қабул қилинган етти йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўртасида бошланиб кетган социалистик мусобақа ўзининг ажойиб ва самарали натижаларини бермоқда. Областимиз колхоз ва совхозлари тухум сотиш йиллик планини 15 июнда бажардилар. Пиллачиларимиз ажойиб меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Областимиз давлатга 1000 тонна пилла топширди. Давлатга пилла топшириш давом этмоқда.

Пахта далаларимизнинг меҳнаткашлари бу йил мамлакатга 460 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни бажариш, Тошкент областининг илгариги шон-шуҳратини тиклаш учун юксак ватанпарварлик намуналарини кўрсатиб ишламоқдалар. Бу соҳада гектаридан 50 центнер ҳосил етиштириш учун курашаётган Гулистон районидаги Ленин номли колхознинг Ғанишер Юнусов бошлиқ бригадаси аъзоларининг бошлаб берган ташаббуси оммавий ҳаракатга айланмоқда. Янги-янги бригадалар ғанишерчилар ҳаракатига қўшилиб пахтадан мўл ҳосил етиштириш юзасидан ўз устларига юксак оширилган мажбуриятлар олмоқдалар. Бўёвут районидаги «Коммунизм» колхозининг Фармонқул Суяров, шу колхозлик Қўшоқбой Маҳкамов бригадалари, 1-«Бўёвут» совхозининг Тилов Абдалиев, Шарофат Бозорова, Пискент районидаги Тельман номли колхоз бригада бошлиғи Ҳакимполвон Қодиров, Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхози бригада бошлиғи М. Султонов, Янгийўл районидаги Киров номли колхоз бригада бошлиғи А. Д. Полюнина ва бошқа ғанишерчи бригадалар шулар жумласидандир.

Ҳали олдимизда катта вазифалар турибди. Шу йил май ойида Янгийўлда бўлиб ўтган область пахтакорлари кенгашида қабул қилинган мактубда олинган социалистик мажбуриятлар қониқарсиз бажарилмоқда. Айрим колхоз ва совхозларда ғўза қониқарсиз парвариш қилинмоқда, баъзи майдонларда ўт босган, қишлоқ хўжалик зараркунандалари тушган, вақтида суғорилмаётган, озиқлантирилмаётган ғўзалар бор. Ваҳоланки, мактубда **июнь ойининг охирига бориб кўпчилик майдонларда ғўзани гуллатиб олиш, август ойининг охирида кўсакларни очилишини таъминлаш** вазифаси қўйилган.

Коммунистик партия ва унинг ленинча Марказий Комитети бизнинг олдимизга биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган вазифани — ғўза парваришида кетмонни ишлатишдан воз кечиш, комплекс механизацияни кенг жорий қилишни таъминлаш ва пахта теримида машиналардан унумли фойдаланиш вазифасини қўйдилар.

«Биз, — дейилади Мактубда, — бутун кучимизни, ғайратимизни, бутун қалбимизни ана шу вазифаларни амалга оширишга сарфлаймиз. **1959 йил биз учун механизация соҳасида бурилиш ясаш йили бўлсин. Камида 66 минг гектар ердаги пахтани, яъни камида 70 минг тонна «оқ олтин»ни пахта териш машиналари билан териб оламиз.** Йиғим-теримни муваффақиятли ўтказиш учун техникани ва механизатор кадрларни ўз вақтида тайёрлаб қўямиз».

Мактубда олинган ана шу сиёсий ва давлат аҳамиятига эга бўлган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун ҳозирдан бошлаб тайёргарлик кўриш керак. Бунинг учун ғўзани парвариш қилиш, озиқлантириш, суғориш ишларини юқори сифатли ўтказиб, бу ишларни пахтани машинада териб олишга тайёргарлик кўриш билан қўшиб олиб бориш зарур.

Партия ташкилотлари пахтачиликда механизацияни кенг жорий этиш учун курашда ташаббусчи, етакчи бўлишлари, Валентин Тюпко, Василий Бибаров, Насиб Бекиров, Аҳмад Ўроқбоев каби донгдор механизаторлар, ажойиб новаторлардан ибрат олиб ишлаётган кишилар сафларини янада кенгайтиришлари лозим.

Барча колхозчилар, совхоз ишчиларини меҳнат активлигини янада оширишга, меҳнат унумдорлигини мисли кўрилмаган даражага кўтаришга, пахтанинг таннархини кескин камайтиришга сафарбар этиш муҳим вазифадир.

Область партия комитети ва область ижроия комитети ғўза ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парвариши юзасидан қилинган ишларга якун ясаш ва бу соҳада йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш мақсадида шу йил 4 июлда Янгийўл шаҳрида область қишлоқ хўжалик илғорларининг кенгашини ўтказишга қарор қилдилар. Бу кенгашда олинган социалистик мажбуриятнинг қандай бажарилаётганлиги, пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтириш юзасидан 1959 йилдаги вазифалар муҳокама қилинади.

Пахтакорлар кенгашига ёруғ юз билан бориш учун ҳосилнинг тақдири ҳал этилаётган ҳозирги долзарб кунларда бутун куч ва имкониятларни сафарбар этиб, ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтириб юборайлик. Ғўзани озиқлантиришга, айниқса шу кунларда ғўзани фосфор билан озиқлантиришга алоҳида эътибор бермоқ керак. Ҳамма жойда бегона ўтларга ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашни кучайтириб юбормоқ, маҳаллий шароитни тўла ҳисобга олиб, ғўзани сифатли суғоришни ташкил этиш, экинни чанқатиб қўйиш ёки қўллатиб суғоришга мутлақо йўл қўймаслик керак.

Пахтакор ва механизаторларга барча зарур моддий-маданий шароитларни яратиб бериш, далада умумий овқатланишни намунали ташкил этиш, болалар боғчалари, яслилари ишини ҳар тарафлама пухта йўлга қўйиш, дала шийпонларини оммавий-сиёсий ишларнинг чинакам марказига айлантириш — муҳим вазифадир. Колхоз ва совхозларимиз далаларида пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, бу йил областимиз бўйича давлатга 460 минг тонна пахта топшириш учун бошланиб кетган социалистик мусобақани янада қизитиб юборайлик, ғанишерчилар, тюпкочилар ҳаракатини умумхалқ ҳаракатига айлантирайлик!

Ҳурмат тахтаси

Давлат пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун область **Ҳурмат тахтасига** ёзиладилар:

Оққўрғон районы (район партия комитетининг секретари **Нишонбоев**, район ижроия комитетининг раиси **Камолов**, район комсомол комитетининг секретари **Раимқулов**, район ипакчилик бўлимининг мудири **Қорахонов** ўртоқлар), бу район пилла топшириш планини 100,2 процент бажарди. Қўшимча равишда 2 тонна пилла топшириш мажбуриятини олди.

Паркент районы (район партия комитетининг секретари **С. Нуритдинов**, район ижроия комитетининг раиси **Ғ. Содиқхўжаев**, район комсомол комитетининг секретари **Валиев**, район ипакчилик бўлимининг мудири **С. Гордеев** ўртоқлар), бу район пилла топшириш планини 100,7 процент бажарди. Қўшимча равишда яна бир тонна пилла топшириш мажбуриятини олди.

Мўл ҳосил учун кураш илғорлари

Қишлоқ хўжалик илғорларининг область кенгаши пахтанинг ялпи ҳосилини ошириш соҳасида муҳим тадбирлар белгилади. Ана шундан кейин Сирдарё районидаги Ильич номли колхоз аъзолари ўз имкониятларини қайта кўриб чиқдилар. Ерни экишга тайёрлаш ва мавжуд техникани ремонт қилиш ишлари жадаллаштирилди. Натижада колхозда 15 апрелдаёқ 1200 гектар ерга чигит сифатли қилиб экиб олинди.

Пахтакорлар ана шу катта майдондан бу йил 25 центнердан, келгуси йил эса 28 центнердан пахта ҳосили етиштиришни планлаштирдилар. Ҳозирги кунда барча майдондаги ғўзага икки марта комплекс ишлов берилди. Суғориш ишлари икки сменада олиб борилаётир.

Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда, айниқса, ўртоқ Аҳмад Митанов бошлиқ бригада аъзолари олдинги сафда бормоқдалар. Улар эллик центнерчилар ҳаракатига қўшилиб, бириктилган 97 гектар майдондан 40 центнердан ҳосил етиштириш мақсадида дала ишларини кучайтириб юбордилар. Ҳозир барча майдондаги ғўза 4 — 5 тадан шона кўрсатди. Карталарда бугун-эрта гул пайдо бўлади.

Бригада пахтакорлари механизациядан унумли фойдаланишаяпти. Механизаторлар ғўза қатор ораларига кўндалангига ишлов беришни сифатли ўтказаяпилар. Бригаданинг дала шийпони пахтакорларнинг маданий дам олиш марказига айлантирилган. Деворий газета, «Жанговар варақа»лар мунтазам чиқарилиб турилади.

Пахтакорлар ғўзани яхши парвариш қилиш, уни ғовлатиб юбормасдан ҳосилни машинада териш учун имконият туғдиришга катта аҳамият беришаяпти. Ҳозирги кунда қўлга киритилган ютуқлар колхоз аъзоларининг бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштиришлари учун замин ҳисобланади.

Ж. ҲАСАНОВ.

Ўтган йилги ютуқларни мустаҳкамлаш учун

Ильич номли колхоз аъзолари ўтган йили Бўка районида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарган эдилар. Улар бу йил яна 100 гектар янги ер очиб. пахта майдонини 730 гектарга етказдилар.

Колхоз аъзолари олинган социалистик мажбириятни бажариш мақсадида ўзаро мусобақалашганлар. Бригадалараро бошланган шу мусобақада ўртоқ Самад Сатторқулов бошлиқ бригада аъзолари олдинда боришаяпти. Ҳозир бригададаги ғўзалар иккинчи марта озиқлантирилмоқда.

Бригада аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштирган эдилар. Бу йил эса ҳосилдорликни 40 центнерга кўтариш учун курашаётирлар.

Райондаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштириб, областнинг илгариги шуҳратини тиклаш ишига муносиб ҳисса қўшиш ниятида ғўза парваришини кучайтириб юборилган. Бу курашда, айниқса, кекса пахтакор Турсунқул ота Шодмонов бошлиқ звено аъзолари актив қатнашиб, бошқаларга ўрнак бўлаётирлар.

У. ЖОНЖИГИТОВ.
Т. ШОҚОСИМОВ.

ЗАРАРКУНАНДАЛАРГА ҚАРШИ АКТИВ КУРАШИЛМОҚДА

Ҳосилни оширишда ғўза зараркунандаларига қарши кураш муҳим аҳамиятга эга. Ана шунга яхши тушунган Бекобод районидаги Навоий номли колхоз аъзолари ОДН машиналаридан, қўл аппаратларидан унумли фойдаланиб, яхши натижаларга эришмоқдалар.

Колхоз агрономи ўртоқ А. Холмуротов ҳашаротларга қарши курашни яхши ташкил қила олган. Х. Каримов, Ж. Бегимқулов ўртоқлар ўз агрегатларидан унумли фойдаланиб, белгиланган участкаларда ғўза зараркунандаларига қарши кескин кураш олиб бормоқдалар. Шунинг учун ҳам колхозда ғўзалар яхши ривожланиб, соғлом ўсмоқда.

Н. ШЕРБЕКОВ.

Янгийўл районидаги «XIX партсъезд» колхозининг ўртоқ А. Юнусов бошлиқ бригадаси аъзолари ғанишерчилар ташаббусига қўшилиб, 74 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Бу ерда суғориш ишлари культивация билан боғлаб олиб борилмоқда. Суратда: моҳир сувчи Даврон Зияев ғўзага сув қўймоқда.

В. Салов фотоси.

Қуруқ гапдан амалий иш яхши

Оққўрғон районидаги Сталин номли колхоз раҳбарлари йил бошидан бери «Бу йил 3092 тонна пахта етиштирамиз» деб чираниб келмоқдалар. Лекин улар нуқул чираниш билан иш битмаслигини ҳалигача англаб ололмаётирлар. Дала ишлари шу олинган мажбуриятга яраша уюштирилмаган. Буни колхоздаги ҳозирги аҳвол яққол кўрсатиб турибди.

Колхознинг Саъдилла Акимбоев бошлиқ бригада аъзолари бу йил 85 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан бор-йўғи 17 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Шунга қарамай даладаги ишлар ўлда-жўлда. Пахта майдонининг ярми ҳалигача ягана қилинмаган. Қўчқор Тасимов бошлиқ звенонинг анчагина ерида чигит тўла униб ҳам чиқмаган. Шу бригадага қарашли 48 гектар ердаги ғўзани ёввойи ўт босиб кетган.

Қўчқор Тасимов бошқараётган универсал бир кун ишласа, бир кун ишламайди. Ишлаган кунлари ҳам иши 4 — 5 гектардан ошмайди. Натижада бригаданинг 60 гектар ердаги ғўзаси биринчи марта узунасига, 20 гектар ғўзаси эса кўндалангига культивация қилинган, холос. Ғўзага бир грамм ҳам ўғит солинмаган.

Бригадада бундай аҳволнинг юз беришига колхозчилар ўртасида меҳнат интизоми бўшашиб кетгани сабаб бўлаётир. Бригада аъзоларидан Абдуғани Гадаев, Турсунбой Турғунов, Тожихон Муродова каби кишилар ишга кеч чиқиб, эрта қайтишга одатланиб қолганлар.

Шундай аҳвол колхознинг Саримсоқ Солиев, Ҳасанбой Эрматов бошлиқ бригадаларда ҳам юз бераётир. Бўронбой Аноров бошлиқ бригаданинг 80 гектар пахта майдонидан бор-йўғи 20 гектаридаги ғўза биринчи марта узунасига, 70 гектари кўндалангига культивация қилинган.

Колхознинг Комсомол участкасида 535 гектар пахта майдони бор. Лекин бу ерда ишлаши лозим бўлган 7 универсалдан кўп кунлари 5 — 6 таси ишлайди. Ғўзани озиқлантириш ишига мутлақо аҳамият берилмаяпти. Буни 7 универсалдан фақат биттасига СУЗ осилганининг ўзи яққол кўрсатиб турибди. Шу туфайли участкадаги 535 гектар пахта майдонидан энди 246 гектари озиқлантирилган.

Шу участкадаги Тўлан Мусурмонов бошлиқ бригаданинг 25 гектарча ғўзаси ҳали ҳам ўт ичида бўғилиб ётибди. Участкадаги барча пахта майдонидан ярмидан кўпроғида ғўза ягана қилинмаган.

Колхоз раҳбарлари бу аҳволни кўра-била туриб, пинакларини бузмаётирлар. Ҳамон улар «Бу йил колхозимиз бўйича 3092 тонна пахта етиштирамиз» деб чираниб юрибдилар. Қуруқ чираниш билан иш битмайди. Дала ишларини тўғри ташкил этиш, мавжуд техникадан унумли фойдаланиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш керак.

Т. ҚОСИМОВ.

Бу колхознинг илгариги шуҳрати қаерда қолди

Илгарилари «III Интернационал» колхози Юқори Чирчиқ районидагина эмас, балки областимизда энг илғор, кўптармоқли хўжаликлардан бири ҳисобланар эди. Бироқ кейинги йилларда колхоз экономикаси мустаҳкамланиш ўрнига баъзи тармоқларда орқага кетиш рўй берди. Айниқса, пахтачиликнинг ҳосилдорлиги камайиб кетди.

Бу йил колхоз аъзолари ўз хўжаликларининг илгариги шуҳратини қайта тиклаш мақсадида йил бошидан астойдил меҳнат қилишга киришдилар. Хўжалигимизга раҳбарлик яхшиланар, дейишиб ўртоқ Н. Нишонбоевни раисликка сайладилар.

Дастлабки кунларда қилинган ишлар ёмон бўлмади. 780 гектар ерга барвақт чигит экиб, ундириб олинди. 50 процент майдоннинг чигити режа сими тортиб, квадрат-уялаб жойлаштирилди. Колхоз аъзолари ана шу майдондан мўл ҳосил етиштириш ниятида ғўза парваришини қизғин бошлаб юбордилар. Механизациядан кенг фойдалана бошладилар.

Ҳозирги кунда Холдорбой Рустамов, Бекмет Хайтметов ўртоқлар бошлиқ трактор-далачилик бригадаларида ғўза уч марта узунаси ва кўндалангига культивация қилинди, икки марта озиқлантирилди. Кетмонсиз парвариш қилинаётган ғўзалар, бугун-эрта гул кўрсатади.

Бироқ колхознинг бошқа бригадаларида ғўза парвариши ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Июнь ойи шоналарни гулга, гулларни эса кўсакларга айлантиришда муҳим давр бўлишига қарамай, кўпгина бригадалар суғориш, озиқлантириш ва бегона ўтларни йўқотиш ишлари билан жиддий шуғулланмаяптилар.

Колхоз раҳбарлари, биринчи галда раис ўртоқ Нишонбоев бир-иккита илғор бригадалар ҳақида кўкрак кериб гапирадилар. Аммо колхозингизда иши чатоқроқ бригадалар ҳам борми, деб сўрасангиз, жавоб беришга қийналишиб, бошларини қашийдилар. Бу, хўжаликдаги бригадаларнинг ҳаммаси илғор, деган маънони бермайди, албатта. Аксинча, колхоз раҳбарлари қолоқ бригадалар кўп бўлганлиги сабабли уларни санашга ўнғайсизланадилар.

Мана бир неча факт. Ўртоқ Жунус Суюндиқов бошлиқ бригадада 97 гектар майдонга чигит экилган. Бригада аъзолари ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Аммо қилинаётган ишга назар ташласангиз мажбуриятга яраша эмаслигини пайқаб, афсусланасиз. Карталардаги ола чиққан жойларга қайта чигит экиш, яганалаш, чигити тор қаторлаб экилган ерларнинг ғўзасини икки томонлама ишлаш қийинлашиб қолган. Натижада ғўзаларни ўт ўраб кетган.

Ҳозирги кунда ўртоқ Қурбонхўжа Мансуров бошлиқ звенонинг бир ўзидагина 20 гектар ердаги ғўзани ўт босган. Бригадада ўтган йили ҳар гектар ердан фақат 18 центнердан пахта ҳосили етиштирилиб, план бажарилмаган эди. Бу йилги иш ҳам олинган мажбуриятни бажариш учун етарли бўлмаётир.

Ўртоқ Абдурайим Жамибоев бошлиқ бригада далаларида ҳам ғўза парвариши бўшаштириб юборилган. Бригаданинг 85 гектар майдонида ғўза ўстирилаяпти. Ҳозирги кунда ана шу ғўзанинг учдан бир қисми ривожланишдан орқада қолган. Ўт босган ғўза, чанқаб ётган майдонлар ҳам оз эмас.

Раҳбарларнинг айтишига кўра, ҳозир колхозда 162 гектар ердагина шонага кирмаган ғўза бор. Шундай бўлса ҳам майли эди. Аммо фактлар шуни кўрсатадики, ҳали шона кўрсатмаган ғўза юқорида айтилганига нисбатан анча кўп.

Колхознинг бошқа бригадаларида ҳам аҳвол ана шундай. Аммо бригада бошлиқлари, колхоз правлениеси ва партия ташкилоти қолоқ ғўзалар парваришини кучайтириб, уларни яхши ривожланаётган ғўзалар даражасига етказиш учун жиддий иш қилмаётирлар. Суғориш ишига эътиборсизлик билан қаралмоқда. Механизациядан, ишчи кучларидан унумли фойдаланилмаяпти. Ривожи паст бўлган ғўзаларга қўшимча озиқа берилмаяпти.

Колхозда агитация-пропаганда ишлари ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бригада аъзолари ўз агитаторларини танимайдилар.

Бир вақтлар бутун областга шуҳрати ёйилган бу хўжаликнинг ҳозирги кунда қолоқ колхоз даражасига тушиб қолганига ачинасан, киши. Колхоз раҳбарлари шу кунларда барча куч ва имкониятларни тўла ишга солиб, ғўза парвариши ва хўжаликнинг бошқа соҳаларидаги жиддий нуқсонларни тезда бартараф қилишга эришишлари керак. Ана шунда колхознинг илгариги шуҳрати қайта тикланади.

А. НАБИХУЖАЕВ.

Далалардан дараклар

МИРЗАЧЎЛ. Ленин номли колхознинг 6- бригадаси аъзолари фидокорона меҳнат қилиб, барча майдондаги ғўзани текис шонага киритиб олдилар. Бунда ғўзаларга икки томонлама ишлов берган механизатор Алисултон Матиевнинг хизмати каттадир. Илғор бригада аъзолари шонани гулга айлантириш мақсадида ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар. Колхознинг ўртоқ Ярла Боймуродов бошлиқ бригадасида ҳам мўл ҳосил учун кураш қизитиб юборилган.

С. Қурбонов,
А. Бургутов.

* * *

ПИСКЕНТ. Ҳозирги кунда ғўзани ернинг шароитига қараб, қондириб суғориш катта аҳамиятга эга. «Гулистон» колхозининг 1- бригадасида худди шундай қилинмоқда. Мирисшкор сувчилардан У. Пирназаров, М. Ҳамдамовлар кунига 2 — 2,5 гектар ердаги ғўзани қондириб суғормоқдалар.

С. Зиёхўжаев.

* * *

СИРДАРЁ. Ильич номли колхознинг илғор бригадалари ҳозир ғўзаларни учинчи марта парвариш қилмоқдалар. Дала ишларини бажаришда колхозчилардан Сайхат Файзуллаева, Адол Серикбоева, Салима Каримова, Сайхат Дарвишев ўртоқлар кундалик нормаларини ортиғи билан бажармоқдалар.

Шу райондаги Сталин номли колхозда ғўза парвариши билан бир қаторда маккажўхоридан ҳам ҳар бош сигирга камида 10 тоннадан силос бостириш мақсадида қизғин иш олиб борилмоқда.

К. Нуронов,
В. Валиев.

* * *

ОРЖОНИКИДЗЕ. Киров номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Йўлдошева, Ленин номли колхознинг Р. Раҳмонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ғўзани суғориш, культивация қилиш ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилганлиги туфайли мўл ҳосил тўпланмоқда. Айниқса, ўртоқ Раҳмонов бошлиқ бригада механизаторлари ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар. Бу ерда, ҳашаротга қарши кураш чоралари ҳам амалга оширилмоқда. Механизаторлардан Маннон Абдусаматов, Пўлат Ражабов ўртоқлар кунига 8—10 гектар ердаги ғўзага дори сепмоқдалар.

З. Тожиев,
Қ. Абдуллаев.

* * *

ВЕРХНЕ-ВОЛИНСК. «Гулистон» совхозининг биринчи бўлим, 2- бригадасида ҳозир ғўзалар учинчи марта парвариш қилинмоқда. Механизаторлардан М. Юсупов, М. Маҳкамов, сувчилардан Х. Сулаймонов, А. Мадумаров, Р. Қўзибоев ўртоқлар фидокорона меҳнат қилиб, шонанинг гулга айланишига ҳисса қўшмоқдалар. Бригада аъзолари ҳар гектар ердан камида 32 центнердан ҳосил топшириш юзасидан олган мажбуриятларини ортиғи билан бажариш учун курашмоқдалар.

Р. Маматқулов.

* * *

ЯНГИЙЎЛ. Бегона ўт ғўзаларнинг эркин ривожланишига катта зарар етказади. Шу туфайли ҳам «XXI партсъезд» колхозининг ўртоқ Йўлдош Эргашев бошлиқ бригада аъзолари бегона ўтга қарши курашни кучайтириб юбордилар. Далаларни ўтдан тозалашда колхозчи қизлардан Насиба Йўлдошева, Ҳури Ниёзовалар нормаларини ортиғи билан бажармоқдалар.

О. Солиев.

* * *

БЎКА. 50 центнерчилар ҳаракатига қўшилиб, мўл ҳосил етиштириш учун курашаётган бригадалар районнинг ҳамма колхозида ҳам бор. Ленин номли колхознинг Зокир Жалилов, «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан Бахрол Маманов, «Ленинизм» колхозидан Ҳайитбой Бобоатоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларни бунга мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу илғор бригадаларнинг аъзолари мавжуд техника, ишчи кучларидан унумли фойдаланиб, мўл ҳосил етиштириш учун зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Ж. Султонов.

Горькийнинг юз минглarча аҳолиси немис дўстларни табриклади

ГОРЬКИЙ, 15 июнь. (ТАСС). Германия Демократик Республикаси партия-ҳукумат делегацияси Горькийга келганидан кейин сал пайт ўтгач автомобиль заводига борди. Шаҳар марказидан совет автомобилсозлигининг тўнғич заводигача бир неча километр масофада шаҳарнинг юз мингларча аҳолиси дўст мамлакатнинг раҳбар арбобларини самимий ва дўстона табриклади. Меҳнаткашлар ҳар иккала мамлакат халқларининг бузилмас дўстлиги шарафига, немис меҳмонлари шарафига табрик хитоблари айтдилар. «Дўстлик!», «Тинчлик!» хитоблари янгради.

Делегация аъзолари автомобилсозларга меҳмон бўлиб келишдан олдин, автозаводчиларнинг янги шаҳрини, Маданият саройи қурилишини дарахт ва кўк майсалар билан қопланган уй-жой кварталларини томоша қилдилар.

Завод директори И. И. Киселев меҳмонлар билан қилган суҳбатида айтдики, корхона иш бошлагандан буён ўтган чорак аср мобайнида 50 хил автомобиль ишлаб чиқаришни ўзлаштирди, икки ярим миллиондан кўпроқ юк машинаси ва енгил машина ишлаб чиқарди. Корхонанинг маҳсулоти чет элларда ҳам машҳурдир. Горький заводининг автомашиналари Германия Демократик Республикасига, Норвегия, Англия, Данияга, дунёнинг қарийб қирқ мамлакатига юборилмоқда. Суҳбатдан кейин В. Ульбрихт, А. И. Микоян, О. Гротеволь, Германия Демократик Республикаси делегациясининг аъзолари цехларга бордилар. Улар жуда катта корпуслардан ўтдилар, янги юк ва енгил автомобилларнинг нусхаларини томоша қилдилар. Цехларда ишчилар немис меҳмонларини самимий табрикладилар. Дўстона суҳбатлар бошланиб кетди.

В. Ульбрихт, А. И. Микоян, О. Гротеволь ўртоқлар, бошқа немис меҳмонлари меҳнат шароити билан, пландан ташқари уй-жой қурилиши фондига бериладиган жамғармалар билан, коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун мусобақа қилаётган коллективларнинг ишлари билан қизиқдилар.

Меҳмонлар цехларни томоша қилганларидан кейин заводнинг кенг майдонига чиқдилар. Бу майдонга 20 мингдан кўпроқ киши тўпланган эди. Бу ерда дўстлик митинги бўлди. Бу митингда металл қуювчи Л. З. Бронников, ёш ишчилардан Е. Мартинова, КПСС Горький область комитетининг биринчи секретари Л. Н. Ефремов Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг вакилларини табрикладилар.

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Ульбрихтнинг нутқи зўр самимият билан кутиб олинди.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян минбарга чиққанида митинг қатнашчилари уни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Митинг совет-герман дўстлигининг буюк намойишига айланди. Немис халқининг вакиллари шаҳарга қайтганларида горькийликлар уларни яна самимий табрикладилар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар кучайтирилсин

Оржоникидзе районининг меҳнаткашлари етти йилликнинг биринчи йилида мамлакатга янада кўпроқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш учун курашмоқдалар. Колхозларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парвариши қизғин ўтказилаётир.

Шу кунларда меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни янада кучайтириш, далада ишлаётган кишиларга зарур маданий-маиший шароитлар яратиб бериш ҳақида ғамхўрлик қилиш партия ташкилотларининг диққат марказида туриши керак.

«Сталинград» ва Хрушчев номли колхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари колхозчилар ва механизаторлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб, хўжалик соҳасидаги вазифаларни бажаришда бир мунча муваффақиятларга эришаётирлар. Бу колхозларда бригадаларнинг дала шийпонлари мукаммал жиҳозланиб, оммавий-сиёсий ишларнинг марказига айлантирилди. Агитаторлар илғорлар тажрибасини кенг оммалаштирмоқдалар, колхозчи ва механизаторлар ўртасида партия ва ҳукуматимизнинг қарорлари, халқаро аҳвол тўғрисида кўплаб суҳбат ўтказаётирлар. Шунингдек қишлоқ хўжалик ва илмий-атеистик темаларда лекциялар ўқилмоқда.

Лекин айрим колхозларнинг партия ташкилотлари меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш, уларнинг меҳнат активлигини оширишга етарли эътибор бермаётирлар. Масалан, Охунбобоев номли колхоз партия ташкилоти (секретари ўртоқ Довсейитов) колхозчилар ва механизаторлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни суст олиб бораётир. Эрта кўкламдан кеч кузгача колхозчилар ва механизаторлар ўртасида сиёсий агитация олиб бориладиган жой — бригадаларнинг дала шийпонлари шу кунгача тўлиқ ремонт қилинмаган ва жиҳозланмаган. Айрим бригадаларда, жумладан Ворошилов участкасидаги ўртоқ Азимбой Ражабов бошлиқ 6-бригадада дала шийпони йўқ. Бригада аъзоларига куннинг биринчи ярмида қилинган меҳнатдан кейин яхшигина дам олиш ва унумли меҳнат қилиш учун зарур шароит яратиб берилмаган. Бригадага ўртоқ А. Оймирзаев агитатор қилиб бириктилган. Лекин у шу маҳалгача колхозчилар ўртасида бир марта ҳам суҳбат ўтказгани йўқ. Шундай экан, бригаданинг ғўза парваришида орқада қолаётганлиги ҳам бежиз эмас.

Шунингдек Навоий номли, Ленин номли колхозларнинг партия ташкилотлари ҳам қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилишнинг ҳозирги масъулиятли даврида колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб юборишга етарли аҳамият бермаётирлар. Бу колхозларда гарчи дала шийпонлари ремонт қилинган бўлса-да, лекин кўпчилиги кўнгилдагидек жиҳозланмаган, оммавий-сиёсий ишлар олиб бориладиган ҳақиқий марказга айлантирилмаган. Дала шийпонларига газета, журналлар келтирилмайди, кўчма кутубхоналар ташкил этилмаган. Айрим бригадаларда радио ҳам йўқ. Бригадаларга бириктилган агитаторлар колхозчилар ўртасида камдан-кам суҳбат ўтказмоқдалар. Илғорлар тажрибаси етарли оммалаштирилмаётир. Шунингдек колхозчиларга маданий-маиший шароит яратиб бериш, бригадалардаги болалар яслиларининг ишини яхшилаш ва иссиқ овқат ташкил қилиш масалаларига иккинчи даражали иш деб қаралмоқда.

У. НИЁЗОВ.

Атеист пропагандистлар семинари

Тошкент шаҳар партия комитети сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг шаҳар бўлими билан биргаликда шаҳардаги атеист пропагандистларнинг 10 кунлик семинарини ўтказди. Унда 225 киши қатнашди.

Семинарда республика пойтахтининг малакали лекторлари ҳамда москвалик атеист-лекторлар циклли лекциялар ўқидилар.

КПСС Марказий Комитетининг лектори ўртоқ Сидорова «КПСС ва Совет давлатининг черков ва динга муносабати», Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ Арнаутов «Ҳозирги замон шароитида илмий-атеистик пропаганданинг мазмуни ва унинг вазифалари тўғрисида», фалсафа фанлари кандидати, доцент Юсупов, «Ислом динининг келиб чиқиши ва унинг синфий моҳияти» деган темаларда мазмунли лекциялар ўқидилар. Семинар қатнашчилари ҳаммаси бўлиб 30 дан ортиқ лекция тингладилар.

Семинар кунлари машғулотдан кейин илмий-атеистик темадаги кинофильмлар кўрсатилди, табиий-илмий музейга ва табиёт музейига экскурсиялар уюштирилди.

Х. ШОСУЛТОНОВ.

Дала шийпонида

Яқинда Сирдарё район партия комитети «Ҳақиқат» колхозининг ўртоқ М. Ғафуров бошлиқ 4-бригадаси дала шийпонида колхоз партия ташкилоти секретарлари, агитпункт мудирлари, агитаторлар ва пропагандистлар ҳамда кутубхона мудирларининг семинарини ўтказди. Семинарга районнинг ҳамма колхозларидан 50 га яқин киши қатнашди.

Семинарда район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими мудири ўртоқ Б. Яҳёев Ўзбекистон КП Марказий Комитети XII Пленумининг қарори муносабати билан районда оммавий-сиёсий ишларни янада кучайтириш тадбирлари ҳақида доклад қилди.

«Правда» колхози партия ташкилотининг секретари О. Ёриев, «Ленинград» колхози партия ташкилотининг секретари К. Тожибоев ўртоқлар оммавий-сиёсий ишларни олиб боришдаги ўз иш тажрибаларини сўзлаб бердилар.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ОЛДИДАН

Ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш—муваффақиятлар гарови

☆ ☆ ☆

Полимерлар кимёсига эътиборни кучайтирайлик

Коммунистик партиямизнинг шонли XXI съезди тасдиқлаган етти йиллик планда кимё саноатининг гуркираб ўсишига катта эътибор берилган. Маълумки, кимё саноатини ривожлантириш, айниқса, сунъий ва синтетик тола, пластмасса, каучук ва бошқа синтетик материалларни кўплаб ишлаб чиқариш тадбирлари КПСС Марказий Комитетининг май Пленумида (1958 йил) кўриб чиқилган эди. Бу тадбирларни амалга ошириш натижасида 1965 йилнинг охирида 500 миллион метр жун газлама, 1 миллиард 485 миллион метр ипак газлама, 480 миллион метр ип газлама, 900 миллион трикотаж кийим, 5 миллион квадрат метр сунъий қоракўл ва 515 миллион жуфт пойафзал ишлаб чиқариш кўзда тутилади.

Бу жиҳатдан Ўзбекистон ССР катта имкониятларга эга. Республика пахта макони, яъни табиий полимерга бой ўлка бўлиши билан бирга табиий газ запаслари жиҳатидан ҳам муҳим ўрин тутади. Бухоро ва Фарғона конларидаги газ запаслари беҳисобдир. Шу сабабли партия ва ҳукуматимиз Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қошида Полимерлар кимёси институти очишни лозим топдилар ва бу институт 1959 йилнинг бошидан ишга тушди.

Институтнинг яратилишида бу соҳада ишловчи бир қанча малакали мутахассислар етишиб чиққанлиги ва полимерлар кимёси устида муҳим илмий-текшириш ишлари олиб борилганлиги ижобий роль ўйнади. Академик О. Содиқов, кимё фанлари кандидатлари А. Султонов, М. Нуъмонхўжаева, Б. Ойхўжаев, Ю. Тошпўлатов, Т. Ғафуров, Ф. Юсупов, Т. Сушкевич ва бошқалар бу соҳада изчиллик билан илмий иш олиб бораётирлар. Янги институт Ўзбекистоннинг хомашё базасига мосланган олти лабораторияга эга. Бу лабораторияларда табиий ва сунъий полимерлар устида чуқур илмий-текширишлар олиб бориш мўлжалланади.

Целлюлоза молекулаларини органик бирикмалар билан пайванд қилиш натижасида қимматли хоссаларга эга бўлган янги полимерлар олиш ва улардан саноатда унумли фойдаланиш проблемасини ҳал қилиш зарур масалалардандир. Яқинда Тошкентда бўлиб ўтган кимёгарларнинг Бутуниттифоқ кенгаши целлюлозанинг кимёвий ва физик масалаларига бағишланганлиги ҳам бежиз эмас. Ўзбекистон олимлари бу соҳада катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Яқинда СССР Министрлар Совети 1959—1960 йилларда тажриба сифатида 100 минг метр газламани акрилонитрил билан модификациялаш вазифасини Ўзбекистон ССР Министрлар Совети олдига қўйди. Бундай шарафли вазифани янги институт ходимлари баланд руҳ билан кутиб олдилар ва бор куч-ғайратлари билан бажаришга киришдилар.

Республикамиздаги пахта тозалаш заводларида кўп миқдорда чиқадиган шулха ва бошқа чиқиндилар, ғўзапоя ва қамич каби ўсимликлар таркибида 30 дан 60 процентгача целлюлоза бўлишига қарамасдан яқин вақтларгача қайта ишланмай исроф қилинар эди. Бу нарсаларни гидролиз йўли билан ишлаганда улардан фурфурол, спирт ва шуларга ўхшаш органик моддалар олиш мумкин. Бу проблемани узил-кесил ҳал қилиш Полимерлар кимёси институтининг муҳим вазифаларидан ҳисобланади. Ҳозир бир неча гидролиз заводлари ишлаб турибди, яқин келажакда эса уларнинг сони янада ошади. Бироқ шуни ҳам айтиш керакки, ҳозир қўлланилаётган гидролиз усуллари талабга жавоб бера олмайди.

Кимё фани олдидаги муҳим масалалардан бири пахта целлюлозасини биосинтез йўли билан анализ қилиш, ғўзадаги целлюлоза моддаларининг йиғилиши ва пишиши даврида юз берадиган мураккаб кимёвий ҳодисаларни аниқлашдир. Целлюлозадек мураккаб, юқори молекулали органик модданинг табиий шароитда пайдо бўлиш қонунлари ҳали аниқланган эмас. Бу қонунларни топиш натижасида ғўзанинг ўсиш ва етилиш даврларидаги процессларга актив равишда аралашиб, уларни тезлаштириш ва ҳосилни оширишга кенг йўл очиш мумкин. Шулар қаторида пахта ўсимлигининг пояси, япроғи, чаноқларидаги моддаларни комплекс равишда ўрганиш, уларнинг таркибини аниқлаб, моддаларни ажратиб олиш биосинтез учун ниҳоятда зарур маълумотлар беради.

Институтнинг яна бир муҳим ишларидан бири табиий ва нефть газларидан катализ йўллари билан мономер ҳамда полимерлар олиш усулларини ишлаб чиқишдир.

Шу йилнинг март ойида Москвада бўлиб ўтган менделеевчи кимёгарлар жамиятининг VIII съезди кимё фани ва саноатининг барча актуал масалаларини кўриб чиқди. Жумладан, келажакда энг қулай ва арзон хомашё сифатида табиий, нефть ва кокс газларидан кенг фойдаланиш зарурлигини қайта-қайта қайд қилиб ўтди. Мисол учун метан газини олиш мумкин. Метан юқори температурада қиздирилганда ундан водород ва ацетилен газлари ажралиб чиқади. Водород азот гази билан бирикиб, аммиак ҳосил қилади ва у аммиак селитрасининг асоси бўла олади. Бу йўл билан сунъий ўғит олиш иши Чирчиқ электркимё комбинати ва янги қурилаётган кимёвий заводларда йўлга қўйилади. Ацетилен гази эса синтетик кимёнинг энг муҳим ҳосилаларидан бўлиб, юзларча мономерлар (полимерлар олиш учун бошланғич моддалар) олишга ва улар асосида турли полимерлар ишлаб чиқаришга имкон беради. Масалан, ацетилендан уксус ангидриди олиб, целлюлоза билан ишланганда ацетат ипаги, яъни яхши сифатларга эга бўлган сунъий тола тайёрланади. Ёки ацетилендан акрилонитрил моддасини олиб, уни полимерлаш йўли билан полинак смолалари тайёрлаб, ундан сунъий жун толалари ишлаб чиқариш ҳам яқин келажакда йўлга қўйилади.

Кимёгарлар ҳар хил хоссаларга эга бўлган иккита полимерни бир-бирига пайванд қилиш йўли билан аввалгисига нисбатан ҳар томонлама яхши, бақувват ва сифатли янги модда олиш йўлларини ишлаб чиқдилар. Бу усул кимё саноатини арзон ва сероб хомашё билан таъминлашда катта роль ўйнайди. Бошқача айтганда саноатимиз кимё фанининг ютуқларига таяниб, жуда бой хомашё базасига эга бўла олади, олимларимиз эса саноатимиз талаб қилган ҳар қандай полимерни тайёрлаб беришга қодир бўлади.

Бу усулдан фойдаланиб, полимер материалларининг тури ва хилини истаганча ўзгартиш мумкин. Шунинг учун ҳам Полимерлар кимёси институти табиий ва нефть газларидан катализ йўллари билан мономер ва янгидан-янги полимерлар олиш, уларни бир-бирига пайванд қилиш орқали янги сунъий моддаларнинг сифатини яхшилаш каби масалалар билан шуғулланишга катта эътибор беради.

Янги институт полимер материалларини олишнинг ҳар хил технологик усулларини, улардан буюм ва деталлар тайёрлаш йўлларини ҳам ишлаб чиқади. Бунинг учун технология лабораторияси ташкил қилиниб, унга ҳамма зарур асбоб ва ускуналар, машина ва агрегатлар ўрнатилади. Бу лабораториянинг асосий мақсади бошқа лабораторияларда ишлаб чиқилган усулларни завод ва умуман ишлаб чиқариш шароитига мослаштиришдан иборат бўлади.

Ўзбекистон Давлат план комиссияси республика халқ хўжалигида муҳим роль ўйнаши лозим бўлган бу институтни махсус кимёвий экспериментал асбоб-ускуналар, машина ва агрегатлар билан таъминлаши керак. Ҳозиргача институт ўз биносига эга эмас. Бу эса илмий тадқиқот ишларини кенгайтиришга тўсқинлик қилмоқда.

Институт коллективи ўз олдига қўйилган масалаларни ҳал қилиш, КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми ва партиямиз XXI съезди қарорларида белгилаб берилган улуғвор вазифаларни бажариш учун куч ва ғайратини ҳамда билим ва қобилиятини аямай меҳнат қилади.

Ҳ. УСМОНОВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Полимерлар институтининг директори, академиянинг корреспондент аъзоси.

М. АСҚАРОВ,

полимерлар синтези лабораториясининг мудири, техника фанлари кандидати.

Тошкентдаги пайпоқ-трикотаж фабрикасида сунъий толалардан ранг-баранг маҳсулотлар ишлаб чиқариш тобора кенгаймоқда. Цехлардаги ҳамма ишларни асосан машиналар бажараётир. Мана фабрика цехларидан бири: бу ерда ишчилар кам, операцияларни асосан машиналар бажаради.

М. Нуриддинов фотоси.

Холодильник қачон ишга туширилади?

Чирчиқ шаҳарида аҳоли сонининг кўпайиб бориши натижасида меҳнаткашларнинг гўшт ва гўшт маҳсулотларига бўлган эҳтиёжи ҳам орта бораётир. Буни ҳисобга олиб, шаҳарнинг бир четида жойлашган ва кустар ҳолида ишлаб келаётган қушхона анча кенгайтирилди. Корхона цехлари кўпайтирилиб, меҳнат унумини оширадиган бир қанча янги машина ва механизмлар ишга туширилди. Молларни сўйиш цехида конвейер жорий қилиниб, барча иш процесслари тўла механизациялаштирилди.

Аммо, комбинатда ишлаб чиқариш процессларини механизациялаштириш, янги техникани жорий қилишда жиддий камчиликлар ҳам содир бўлаётир. Бундан икки йил муқаддам корхонамизга Венгриядан автомат холодильник установкаси келтирилган эди. Унда 200 тонна гўштни бир ой давомида бузмасдан сақлаш мумкин. Шундай установканинг қанчалик катта аҳамиятга эга эканлигини гапириб ўтирмаса ҳам бўлади. Лекин, холодильникнинг шу вақтгача ишга туширилмаганлиги бизни таажжублантирмоқда. У 1957 йилдан бери саройда чанг босиб ётибди. Қор-ёмғир таъсирида айрим қисмлари занглай бошлабди. Бундан ташвишланган коллективимиз холодильникни монтаж қилиб бериш ҳақида Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши озиқ-овқат саноат бошқармаси раҳбарларига бир неча марта мурожаат қилди. Бошқарма бошлиғи Ерозиди, бош инженери Говор ўртоқлар ҳар доим қуруқ ваъда бериш билан чекланиб, амалий чоралар кўрмаётирлар.

Улар «олдин лойиҳа-смета ҳужжатларини тузайлик, шунга қараб холодильникни монтаж қилишга маблағ ажратамиз» деб, галга солиб келмоқдалар. Наҳотки лойиҳа тузиш шу қадарли қийин иш бўлса. Наҳотки икки йилдан бери уни тузиб битказиш мумкин бўлмаса! Чамамизда, озиқ-овқат саноати бошқармаси раҳбарлари гўшт сифатини яхшилашда аҳамиятли бўлган холодильникни монтаж қилиш ва ишга туширишга панжа орасидан қараб келмоқдалар. Бундай ўзибўларчиликка хотима бериш керак.

Корхонамиздаги айрим цехлар жойлашган бинолар ишлаб чиқаришни кенгайтиришга имкон бермаётир, улар тор санитария-гигиена талабларига жавоб бера олмайди. Колбаса цехида шу вақтгача қийма ичакларга қўлда тиқилади. Бу колбаса сифатини яхшилашга халақит бераётир. Кўпчилик гўшт комбинатларида бу иш процесси машиналарда бажарилаётир. Цехдаги қозонлар қуввати ҳам талабга жавоб бермай қолди. Уларни алмаштириш лозим.

Худди шундай камчиликларни бошқа цехлар мисолида ҳам кўриш мумкин. Бу цехларда ҳам ҳамма иш процесслари қўл кучи билан бажарилаётир. Эндиликда уларни механизациялаш вақти етиб келди.

Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши озиқ-овқат саноати бошқармасининг раҳбарлари корхонамиздаги ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш бўйича тегишли тадбирлар белгилаши керак.

«Тошкент ҳақиқати»нинг ишчи мухбирлар пости: С. Тошмуҳамедов, қассоб. Х. Эшеев, мол сақлаш базасининг бошлиғи. Т. Ўрунов, қаттиқ қотишмалар заводи ишчиси.

Кимё саноатини ривожлантириш йўлида

Етти йилликни муддатидан олдин бажариш учун бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилган Чирчиқ кимё машинасозлари етти йилликни олти йилда бажариш, бунга мавжуд асбоб-ускуналар қувватидан тўлароқ фойдаланиш ҳамда иш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш йўли билан эришишга қарор қилдилар.

Маълумки, корхонада асосан стандарт бўлмаган асбоб-ускуналар тайёрланади. Бу ишлаб чиқариш процессларини тўла автоматлаштириш имконини бермайди. Лекин бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилаётган коллектив қуюв ва темирчилик цехларидаги айрим иш процессларини, аввало кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни — юк ортиш ва юк тушириш процессларини механизациялаш, қозонларни пайванд қилиш, бўяш ва қуритишни автоматлаштиришга киришди.

Ўтган беш ой мобайнида 3 минг 350 тонна кимё асбоб-ускуналари автомат ва ярим автоматлар ёрдамида пайванд қилинди. Компенсаторлар ва қалинлиги 20 миллиметргача бўлган деталларни корпусларга пайванд қилишни автоматлар бажармоқда. Ҳозир пайванд ишларининг 54 проценти механизациялаштирилди. Ҳозиргача коллектив пландан ташқари 7 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлади.

Машинасозлар олдида катта вазифалар, чунончи 1965 йилга бориб 1958 йилдагига нисбатан 3 баравар кўп кимё асбоб-ускуналари ишлаб чиқариш, пайванд ишларининг 90 процентини автоматлаштириш, турбомашиналарнинг 15 та янги типини ва аппаратларнинг бир қанча янги хилини яратиш вазифаси турибди.

Бунинг учун янги цехлар қуриш, иш процессларини механизациялаш, эскириб қолган асбоб-ускуналарни модернизациялаш ва шу каби қатор тадбирларни амалга ошириш лозим. Бироқ янги цехлар қуриш учун кўплаб маблағ ва вақт сарфланади. Шунинг учун ҳам коллектив Владимир область партия комитети ва Совнархози ташаббусига қўшилиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни мавжуд цехларни реконструкция қилиш ва қисман кенгайтириш ҳисобига кўпайтиришга қарор қилди.

Заводда қозон, биринчи механика ва қуюв цехларини реконструкция қилиш ишлари бошлаб юборилди. Йил охирига бориб, учта янги пролет ишга туширилади. Натижада қозон цехининг ишлаб чиқариш майдони икки баравар ортади.

Бу цехни ишга тушириш учун янги асбоб-ускуналар керак. Бироқ шу мақсад учун ажратилган стандарт машиналар талабга тўла жавоб бермайди. Шунинг учун ҳам машинасозлар ўз кучлари билан юзта стандарт бўлмаган асбоб-ускуна яратишга киришдилар.

Ишлаб чиқариш процессларини тўла механизациялаш ва имкони борича автоматлаштиришни тезлаштириш мақсадида янги техника бюроси ташкил қилинди. Бюро янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш, кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш билан шуғулланади.

Тўғри, ҳозирдаёқ айрим процесслар механизациялаштирилди. Бироқ бу соҳада ҳали кўп тер тўкиш лозим. «Холва деган билан оғиз чучимайди», деганларидек гап билан ишчиларнинг оғирини енгил қилиб бўлмайди. Мана бир мисол. Бичиш-тайёрлов цехи корхонада етакчи участкалардан бири ҳисобланса ҳам, оғир ишларни механизациялаш соҳасида оқсаб қолмоқда. Бу ерда 50 процент иш қўл кучи билан бажарилаётир.

Хўш, бу оғир ишларни механизациялаш мумкин эмасми? Албатта, мумкин. Гап ишга сидқидил билан киришишда. Қаловини билсанг, қор ёнар дейдилар-ку!

Бундан ташқари шу ой ичида қуюв цехида магнит-грейфер, иккинчи қозон аппарат цехида консол кранларини ишга тушириш, барча цехларга кислород етказиб беришни марказлаштириш, эскириб қолган асбоб-ускуналарни янгилари билан алмаштириш каби ва бошқа кўпгина тадбирларни амалга ошириш лозим. Шундагина 1965 йил учун белгиланган меҳнат унумдорлиги даражасига 1962 йилда етиб оламиз, деб берилган ваъданинг устидан чиқиш мумкин.

Кейинги кунларда корхонада «металл йўқ, станоклар бекор турибди», деган гаплар тез-тез қулоққа чалинадиган бўлиб қолди. Бунга ким айбдор?

Ўз эҳтиёжларимиз учун юзта стандарт бўлмаган асбоб-ускуна яратамиз, деб машинасозлар ваъда беришган. Бироқ бунинг учун металл керак. Ахир асбоб-ускуналарни лойдан ясаб, офтобда қуритиб бўлмайди-ку. Мана, йилнинг ярми ҳам тугай деб қолди. Аммо ваъда қилинган 600 тонна металлдан атиги 150 тоннаси олинди, холос. Агар металл ўз вақтида етказиб берилмаса, ваъда бажарилмай қолиши мумкин. Қизиқ, кимнинг айби билан — машинасозларнингми, ёки Совнархознингми? Бу ҳақда ҳукм чиқаришни сизларга ҳавола қиламиз...

Бундан ташқари реконструкция қилинаётган цехларни жиҳозлаш учун ажратилган асбоб-ускуналар, айниқса, доимий ток билан ҳаракатланадиган пайвандлаш машиналари мутлақо етарли эмас. Вақт ғаниматида бу масалани ҳам ҳал қилиб олиш зарур.

Йил бошида учта янги пролет, металл тақсимлаш цехи, инженерлар корпуси ва материаллар сақланадиган омбор бинолари қурилиши бошлаб юборилган эди.

Балки чиллаки чиллакини кўриб, чумак ураётган бўлса ҳам ажаб эмас. Совнархоздагилар агар қурилиш шу алпозда давом этадиган бўлса, янги цехлар бу йил, барибир, ишга туширилмайди, деб ўзларини ўзлари юпатиб юрганга ўхшайдилар.

Асосий пудратчи — 160-қурилиш трестига қарашли 225-УНР коллективи дастлаб енг шимариб ишга киришди. Планга мувофиқ 5 миллион сўмлик иш бажарилиши лозим эди. Аммо бинокорлар қўшимча равишда яна 3 миллион сўмни ўзлаштириш мажбуриятини олдилар. Бундай ташаббусни фақат табриклаш керак.

«Мажбурият олдингми — уни бажар!». Бу бизнинг шиоримиз. Аммо трест раҳбарлари ва қурилиш бошлиқлари иш бошланди, мажбурият ҳам олинди, энди бизники бўлди, деб боқибеғамликни белбоғ қилиб боғлаб олдилар.

Қўйингки, 1-квартал плани беш ой деганда бажарилди. Шу муддат ичида атиги 1,5 миллион сўм ўзлаштирилди, холос.

Қурилиш раҳбарларига ич-ичингдан куйиниб, иш шундай кетаверса оқибат яхши бўлмайди десанг «бажарамиз дедикми, албатта, бажарамиз! Ахир белгиланган муддатда фойдаланишга топширсак бўлдими!» деб сўзларини бермайдилар.

Ҳали ҳам вақт ғанимат, ваъдабозликка барҳам бериб, бир тан бир жон бўлиб, ишга киришиб, ҳаммамиз ҳам зиммамизга олган мажбуриятларни шараф билан бажариш учун астойдил ишга киришайлик. Шундай қилсак, эл олдида юзимиз ёруғ бўлади.

«Тошкент ҳақиқати»нинг рейд бригадаси:

Я. С. ТЕПЛИЦКИЙ — завод бош технологининг ўринбосари.

И. С. КУПЕРМАН.

капитал-қурилиш бўлимининг бошлиғи.

О. М. ЛЕВАК,

завод касаба союз комитети раисининг ўринбосари.

Ў. ҒОЗИЕВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Пландан ташқари маҳсулот

Маълумки, меҳнаткашларнинг пайпоқ-трикотаж буюмларига бўлган эҳтиёжи йил сайин ўсиб бормоқда. Буни ҳисобга олган Тошкентдаги пайпоқ-трикотаж фабрикаси коллективи иш соатларидан унумли фойдаланиб, ишлаб чиқариш процессларини кенгроқ механизациялаб ва автоматлаштириб, маҳсулот ишлаб чиқаришни тобора кўпайтирмоқда. Корхонанинг ишчан коллективи шонли КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилган эди. Ҳозир улар дастлабки ютуқларни қўлга киритдилар. Етти йилликнинг биринчи ярим йиллик топшириғини муддатидан 20 кун олдин ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 102,8 процент ва маҳсулот турлари бўйича 107,6 процент қилиб бажардилар.

Қўлга киритилган муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини тағин ҳам ошириш учун курашаётган фабрика коллективи ярим йиллик охиригача пландан ташқари 460 минг сўмлик маҳсулот етказиб бериш мажбуриятини олди.

Н. ҒАНИХЎЖАЕВ.

Тошкент шаҳридаги Н. Островский номли пионерлар саройида турли тўгараклар ишлаб турибди. Суратда: 14-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Мирза Тўхтаев «Пахта» вазасига нақш солмоқда.

И. Гильдин фотоси.

Бизга ёзадилар

Тошкент Қишлоқ хўжалик институтининг бир группа студентлари «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида практик машғулотлар ўтказиб, совхознинг 200 гектар ғўзасини сифатли парвариш қилмоқдалар. Студентлар практика ўтказиш билан бирга миришкор пахтакорлар ва моҳир механизаторларнинг илғор тажрибаларини ҳам ўрганаётирлар.

Т. Иброҳимов.

Янгиер шаҳридаги 106-мактаб ўқувчилари ўз кучлари билан слесарлик ва дурадгорлик устахоналари қурдилар. Мактабни оталикка олган 3-вагон депоси устахона қурилиши учун турли материаллар ва ҳар хил жиҳозлар берди.

Ж. Холматов.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Овқатларнинг сифати яхши эмас“

Е. Исҳоқов ва Р. Турдиалиев ўртоқларнинг Тошкент шаҳридаги «Фарғона» ресторанига қарашли «Ўзбекистон» кафесида тайёрланадиган овқатларнинг сифати пасайиб кетгани, кафе ходимларининг хўрандалардан ошиқча ҳақ олиши, санитария-гигиена қоидаларига риоя қилмасликлари тўғрисидаги хабари юқоридаги сарлавҳа билан газетамизнинг шу йил 13 май сонида босилиб чиққан эди.

Шаҳар савдо бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Болтабоеванинг редакцияга маълум қилишича, хабар текширилганида «Ўзбекистон» кафесида савдо қоидаларининг қўпол равишда бузилишига йўл қўйилаётгани аниқланган.

Ошпаз-бригадир Мусахўжаев ва чойхоначи Асадовларга қаттиқ маъмурий жазо берилган. «Фарғона» ресторанининг директори ўртоқ Шамин кафеда намунали тартиб ўрнатиш ва хўрандаларга яхши шароит яратиб бериш тўғрисида огоҳлантирилган.

«Ўзбекистон» кафесининг иши савдо бошқармасининг алоҳида контроллиги остига олинган.

МАИШИЙ ТЕМАДА

Сут маҳсулотларини харидорларга етказиб берайлик

ОЛДИНГДА ОҚҚАН СУВНИНГ ҚАДРИ ЙЎҚ

Колхоз ва совхозлардан қабул пунктига ҳар куни 2 маҳал сут келиб туради. Пунктлардан эса сут заводига... Оҳангарон сут заводи кунига 7,5 тонна сут олади.

— Ҳа, ҳазилакам эмас, — дейди сут заводининг техноруги Светлана Михайловна Шикломанова.

Кутилмаганда бу ёш мутахассиснинг қовоқлари чимирилиб кетди. Худди шу вақтда улгуржи харидорларнинг хариди тўғрисида гап бораётган эди.

— Улар белгиланган миқдорда сут олмайдилар. Масалан, «Узбекуголь» комбинати ишчилар таъминоти бўлими ҳар куни ўрта ҳисоб билан 4000—4200 килограммдан сут олиши керак. Ҳақиқатда эса ОРСнинг кундалик олаётган сути 1100 — 1300 килограммдан ортмаётир. Шунингдек шаҳар кооперацияси ҳам, ГРЭС қурилиши ишчилар таъминоти ҳам мўлжалдан кам сут оладилар. Олдингда оққан сувнинг қадри йўқ, — деб шуни айтадилар.

— Қолган сутларни нима қиласизлар? — деб техноруккa савол бердик.

— Харидорлар топилади, — деди Шикломанова, — бизга районлардан турли ташкилотларнинг вакиллари келишади. Қолган сутни ўшаларга тақсимлаб берамиз.

КИМГА ФОЙДА, КИМГА ЗАРАР

Чотқол тоғлари орқасидан кўтарилаётган қуёшнинг нури шаҳарга ёйилмасданоқ бозорга сут-қатиқ кўтариб келаётган кишиларни кўрасиз. Улар ўз маҳсулотларини бозордаги сутчиларга барвақт ўтказиб кетадилар. Албатта, сутчилар оширилган нарх билан сотадилар. Шунга қарамай, харидорлар улардан олишга мажбур бўладилар.

Демак шаҳарда сут истеъмол қиладиган харидорлар кам эмас. Магазинларга қанча сут келтирилса ҳам камлик қилади. Лекин сут билан савдо қилувчи дўконлар соат 9 да очилади. Балки ундан ҳам кеч. То сут дўконлари очилгунча кишилар ўз молларини пуллаб оладилар.

«Узбекуголь» комбинати ишчилар таъминоти бўлимининг экспедитори Песик ширин уйқудан бош кўтаргуси келмайди. Соат олти яримда унинг дарвозаси ёнига келиб тўхтаган машина 1,5 — 2 соатлаб кутиб қолади. Натижада дўконларга сут жуда кечикиб келтирилади. Шуни ҳам айтиш керакки, Песик қайси дўкон қанча сут олишини аниқ билмайди. Ҳатто у қанча сут олиниши кераклигини шоферлар билан талашиб, кўп вақтини бекорга ўтказади. Қизиғи шундаки, нима учундир Песик қайси магазиннинг қанча сут олишини бевосита шу иш билан шуғулланувчи магазин мудирларидан сўрамайди-да шоферлар билан бахслашиб, вақтни бекорга ўтказади? Бунга тушуниб бўлмайди.

Магазин мудирлари эса сутнинг етарли келтирилмаслиги ҳақида шикоят қиладилар. 32-сут магазинининг мудири ўртоқ Асқарова:

— Дўконда ҳар куни 6 — 7 бак сут бемалол сотилиши мумкин. Песик эса бизга 3 — 4 бакдан ортиқ сут бермайди, — деб шикоят қилади.

Шаҳар савдо бўлимининг комиссияси шаҳар партия комитетининг вакили билан бирга савдо тармоқларини текшириб чиқди. Комиссия «Узбекуголь» тресги ишчилар таъминоти маъмуриятига Песикнинг ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қараётганлигини алоҳида кўрсатди. Лекин Песик ҳатто огоҳлантириб ҳам қўйилмади.

БУ БАҲОНА ЭМАС

«Узбекуголь» комбинати ОРСининг бошлиғи ўртоқ Насибуллин дўконларга ўз вақтида сут келтирилмаётганлигига транспортнинг етишмаслигини баҳона қилиб кўрсатади.

— Маҳалла ва кварталларга сут етказиб беришга қарши эмасмиз, — деди у, — лекин транспорт етишмайди. Биз Тошкент Халқ хўжалик кенгашининг ишчилар таъминоти бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Луковга транспорт ажратишни сўраб, мурожаат қилдик. Агар транспорт берилса, шундагина биз сут сотувчиларни бозордан сиқиб чиқаришимиз мумкин.

Эҳтимол, буларнинг ҳаммаси тўғридир. Лекин ОРСда сут ташиш учун икки машина бор. Бироқ бу машиналар аввало жуда кечикиб ишга чиқади. Агар машиналар барвақт ишга туширилса ва ундан унумли фойдаланилса, аҳолига ўз вақтида сут етказиб бериш мумкин.

Аҳолини сут ва сут маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида тадбирлар ҳам белгиланган. Ўртоқ Насибуллиннинг столидаги бу қоғозда машиналарнинг қатнов графиги, сутни магазинларга соат 7 да етказиб бериш аниқ кўрсатилган. Ана шундай тадбирлар ёзилган қоғозлар Оҳангарон сут заводининг директори ўртоқ Алтунянда ҳам бор. Белгиланган тадбирлар яхши. Лекин ҳамма гап ана шу яхши ниятларни амалга оширишда. Уни амалга ошириш ҳам унча қийин эмас. Фақат одамлар тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш, қоғозбозликдан кўра жонли ва ҳаётий ишлар билан кўпроқ шуғулланиш лозим. Шундагина шахтёрлар шаҳрининг меҳнаткашлари савдо ташкилотлари ва завод ходимларидан мамнун бўладилар.

Т. ЛИВИНЦЕВ.
Э. АЛЬМУХАМЕДОВ.
Оҳангарон шаҳри.

Тошкент экскаватор заводида экскаваторларнинг йирик деталларини автомат равишда пайванд қиладиган установка ишлай бошлади. Бу установкани завод илмий-техника жамиятининг аъзолари яратганлар. У деталлар сифатини яхшилади ва меҳнат унумдорлигини 40 процент оширди. СУРАТДА: (чапдан ўнгга) бош технолог Е. Неверов, электр пайвандчи П. Петров ва инженер Я. Сутин ўртоқлар янги установка олдида.

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Олмалиқ шаҳрида

МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРАДИГАН ТАДБИР

«Алмаликсвинецстрой» трестининг 1-қурилиш бошқармаси республикада биринчи бўлиб бригадаларда шартли разрядни жорий қилди. Мамлакатимиздаги илғор қурилиш ташкилотлари бошлаган бу ташаббус бригадирлар ва ишчиларнинг жавобгарлигини ва меҳнат унумдорлигини оширади. Ана шу янги методга мувофиқ ой охирида ҳар кимнинг қандай ишлаганига қараб, бригада аъзоларининг қарори билан разряд берилади. Ёмон ишлаганларнинг эса разряди пасайтирилади. Бундай шароитда ҳамма ҳам яхши ишлашга ҳаракат қилади. Ҳозир бошқарманинг 2-участкасида Лапин, Субботин ва Голушко ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалар шартли разряд методи бўйича ишламоқдалар.

ФАБРИКА — ОШХОНА

Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатининг ремонт-механика заводи ёнида уч қаватли фабрика — ошхона қурилмоқда. Бу маиший хизмат кўрсатиш корхонаси бир қанча саноат корхоналари меҳнаткашларини озиқ-овқат билан таъминлайдиган бўлади. Ошхонада 500 ўринли овқатланиш хонаси, диет зали ва бошқа қулайликлар бўлади. Фабрика — ошхона овқат пишириб сотишдан ташқари уйга олиб кетиш учун ҳам кўп миқдорда яримфабрикатлар тайёрлаб чиқаради. «Алмаликсвинецстрой» трестининг 4-қурилиш бошқармаси бинони йил охиригача битказиб, фойдаланишга топшириш учун курашмоқда.

ЯНГИ МЕБЕЛЬ ФАБРИКАСИ

«Известковая» станцияси яқинида Ўзбекистонда энг катта бўлган мебель фабрикаси қурилиши бошланди. Фабрика йилига 30 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади. Бу ерда шифоньер, юмшоқ диван, шкаф, стул, стол ва бошқа мебеллар тайёрлаш ўзлаштирилади. Чиқиндилардан эса кенг истеъмол буюмлари тайёрлаш ҳам мўлжалланмоқда. Янги фабрика 1960 йилда биринчи маҳсулотни беради.

Э. МЕЛИКСЕТОВ.

Аҳолига мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари етказиб берайлик!

Қоғозда силлиқ чиққан-у, далада ғадир-будур

Қорасув район меҳнаткашлари бу йил шаҳар аҳолиси учун 13 минг тонна картошка, 42 минг 800 тонна сабзавот ва 5200 тонна полиз экинлари ҳосили етказиб бериш мажбуриятини олишган.

Дастлабки кунларда бунга катта аҳамият берилди. Эртаги экинлар экиш плани айрим хўжаликларни ҳисобга олмаганда тўла бажарилди. Аммо экинлар парваришига келганда иш сусайтириб юборилди.

Бунинг бир эмас, балки бир неча сабаблари бор: аввало, шуни айтиш керакки, район колхозларида ва «XXI партсъезд» совхозида экинларни квадрат-уялаб жойлаштиришга жуда эътиборсизлик билан қаралди.

«XXI партсъезд» совхози район сабзавотчилигида катта ўрин эгаллайди. Совхоз ишчилари томонидан қабул қилинган мажбуриятда бу йил 4 минг 200 тонна картошка, 18 минг 640 тонна сабзавот ва 1800 тонна полиз экинлари маҳсулоти етиштириш лозимлиги айтилган. Шунингдек унинг бир пунктида «Деҳқончиликда механизацияни кенг жорий қилиб, квадрат-уялаб экиш ҳамда қатор ораларини икки томонлама ишлаш каби прогрессив усулни кенг қўллаймиз» дейилган.

Хўш, натижа нима бўляпти? Совхозда экинларни квадрат-уялаб экиш плани 50 процент ҳам бажарилмади. Буни, айниқса, совхознинг 1-бўлими мисолида кўриш мумкин.

Биз Мўмин Солиев бригадасида бўлганимизда квадрат-уялаб экилган бирор турдаги экинни ҳам учратмадик. Абдураим Абдуллаев, Камол Пирматов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам аҳвол ана шундай. Ўртоқ Мўмин Солиев бошлиқ бригадада 2 гектар ердаги бодринг ва кечагина экилган 8 гектар ердаги картошкани ҳисобга олмаганда бошқа ҳамма экин қалин ўт ичида қолиб кетган.

Бригадир В. Содиқов: — Эккан пиёзим қаерда қолибди-я?!
Н. Меламед чизган расм.

Совхознинг 2, 3-бўлимларидаги аҳвол бундан ҳам ачинарли. 3-бўлимдаги бригадалар орасида фақатгина ўртоқ Насриддин Муҳиддинов бошлиқ бригаданинг иши мақташга арзийди: Бригадага 73 гектар ер, 17 ишчи кучи бириктирилган. Ҳамма экинларнинг парвариши кўнгилдагидек. Аммо ўртоқ Солижон Жўраев бошлиқ бўлган қўшни бригадада 35 ишчи кучи билан 50 гектар ерда деҳқончилик қилинаётган бўлса ҳам экинларни ўт ўраб кетган. Улар қаровсизликдан яхши ривожланмай жуда нимжон ўсаяпти.

Нега шундай? Чунки ўртоқ Насриддин Муҳиддинов бошлиқ бригадада механизация кенг қўлланилаяпти. Қўшни бригадада эса фақат қўл кучи билан иш қилиняпти.

Жуда кўп бригадаларда экинларни зарпечак босиб кетган. Аммо бунга қарши ҳеч қандай кураш олиб борилмаётир. Айрим бригадаларда эса экинлар сувсизликдан қовжираб ётибди. 2-бўлимнинг ўртоқ Самад Пардаев бошлиқ бригадасидаги аҳвол бунга мисол бўлаолади.

Совхознинг ўртоқ Аҳмаджон Назаралиев бошқарувчи бўлган 4-бўлимида, айниқса, сабзи-пиёзни бегона ўт ва зарпечак босиб кетган. Бўлимда техникадан унумли фойдаланилмаётир. Йил бошидан шу кунгача 25 гектар ердаги картошка ва 4 гектар ердаги помидор квадрат-уялаб жойлаштирилган, холос. Шунга қарамай кечки картошка ҳам оддий усулда экиляпти. Ҳолбуки бўлимда картошкани квадрат-уялаб экадиган 2 та сеялка бекор турибди.

Бу бўлимда пландаги 72 ўрнига ҳозиргача фақат 22 гектар ерга карам экилган. Қолган майдонларга бугун-эрта ер тайёрланиб, карам кўчати ўтқазилар эмиш.

Картошка, сабзавот ва полиз экинлари парвариши, айниқса, Свердлов номли колхозда сифатсиз олиб борилмоқда. Колхозда 1300 гектар ерда экин ўстириляпти. Бу ерда ҳам техника ва ишчи кучларидан жуда ёмон фойдаланилаётир. Шу туфайли 600 гектарга яқин майдондаги экиннинг ривожи ниҳоятда паст.

Биз колхознинг «Коминтерн» участкасидаги Эргаш Ҳайдаров, Валижон Содиқов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида бўлганимизда ҳам экинлар ўт ичида қолиб кетганини кўрдик. Ўртоқ Валижон Содиқов бошлиқ бригадада 2 гектар ердаги пиёз, шунча майдондаги лавлагини одам бўйи баравар ўсган қалин ўт орасидан топиб бўлмайди. Бригадирдан, бу аҳволдан қандай қилиб қутилмоқчисиз, деб сўрасак, пиёз туб олиб қолган, юлиб олсак ҳам бўлади, деб жавоб берди.

Областимизда донғи кетган Ленин номли колхоз далаларига ўтдик. Бу ерда Носир ака Тошхўжаев сингари уч-тўрт миришкор деҳқон бошқараётган бригаданинг иши бизни қувонтирди. Аммо бир қатор бригадалар, хусусан Тимирязев участкасидаги картошка, сабзавот ва полиз экинлари яхши парвариш қилинмай, ўз ҳолига ташлаб қўйилибди. Буни кўриб кўнглимиз ғаш бўлди.

Колхозда экинларни квадрат-уялаб экиш плани бажарилмабди. Деярли ҳамма майдонларда экинлар механизациясиз, кетмон билан парвариш қилинаётир. Натижада экинларнинг парвариши кечикиб, суст ривожланаётир. Ўртоқ Юсуфхўжа Жўраев бошлиқ бригадада, айниқса, аҳвол ачинарли!

«XVIII партсъезд» колхозида анчагина майдондаги экин квадрат-уялаб экилибди. Уни парвариш қилиш соҳасида ҳам анча тузук ишлар қилинган. Бироқ айрим бригадаларда картошка, помидор, экинлари аниқ квадратлар ҳосил қилганига қарамасдан фақат узунасига культивация ўтказилган. Ўртоқ Анвар Мирзаалиев бошлиқ 6 бригадада беш гектар ерга экилган картошка гуллай деб турибди. Бироқ уни икки томонлама ишлаш мумкин бўлгани ҳолда шу кунга қадар фақат узунасига бир марта культивация ўтказилган. Бу иш ҳам жуда сифатсиз бажарилган. Суғориш вақтида олинган ўқариқлар бузилмай туриб культивация ўтказилган. Натижада ўқариқ қирғоқларидаги анча туп картошка нобуд бўлган.

Райондаги хўжаликларда экинларни квадрат-уялаб экишга жиддий аҳамият бериш лозимлиги ҳақида район ташкилотлари томонидан жуда кўп марта топшириқлар берилди. Айрим хўжаликлар раҳбарларининг бу ишга ёмон муносабатда бўлаётгани қораланди ҳам. Аммо бу ишга ҳамон жиддий эътибор берилмаяпти. Шу кунгача районда 1300 гектар ерга картошка экилган-у, шунинг 300 гектарга яқини квадрат-уялаб жойлаштирилган.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, ҳозирги кунда деярли ҳамма хўжаликларда эртаги карам, сабзи, пиёз ва бодринг ҳосили пишиб, етилди. Улар етиштирилган ҳосилнинг бир қисмини бошқа республика шаҳарларига ҳам жўнатишаяпти. Аммо «Ташплодоовощ» трестининг Қорасув район конторaси бу муҳим ишга ўтакетган масъулиятсизлик билан қарамоқда. Ҳозир тайёрлов конторасининг биргина Қўйлиқ пунктида 120 тонна карам йиғилиб қолган, ўз вақтида жўнатилмаганлиги сабабли унинг 20 тоннаси чириб кетибди. Колхоз ва совхоз меҳнаткашлари тер тўкиб меҳнат қилишиб ҳосил етиштиришса-ю, айрим раҳбарларнинг айби билан унинг бир қисми чириб йўқ бўлиб кетса, бунга нима дейиш мумкин!

Экинлар парваришидаги мавжуд қолоқликни тугатиш учун районда катта имкониятлар бор. Фақат раҳбарлар мавжуд техника ва ишчи кучларидан унумли фойдаланишни таъминлаб, ривожланишдан орқада қолаётган, ўт босиб кетган экинларни тез кун ичида яхши ривожланаётган экинлар даражасига етказиш учун барча тадбирларни кўришлари керак.

М. КАРИМОВ,
С. СУЛТОНОВ,
Х. ТЎХТАБОЕВ,
«Ленин йўли» ва «Тошкент ҳақиқати» газеталарининг рейд бригадаси.

Буюк ютуқларимиз ойнаси

Кеча СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси очилди

Совет ҳукуматининг қарорига мувофиқ, Москвадаги собиқ Бутуниттифоқ саноат, қишлоқ хўжалиги ва қурилиш виставкалари ягона доимий ишлаб турувчи СССР халқ хўжалиги ютуқларининг виставкаси этиб қайта ташкил этилди.

Янги виставканинг иш бошлаши СССР халқ хўжалигини ривожлантириш етти йиллик планининг биринчи йилига тўғри келаётир. КПСС XXI съезди белгилаб берган мамлакат экономикаси, халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини янада зўр бериб юксалтиришнинг улуғвор программасини пропаганда қилиш СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси ишининг асосий моҳияти бўлади. Бу ерда халқ хўжалигининг барча соҳаларида техникани янада тараққий эттириш йўллари, ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибалари кенг намойиш қилинади.

Виставканинг 200 гектардан ортиқ келадиган жуда катта майдонида 300 дан ортиқ турли хил иншоотлар, шу жумладан 70 дан ортиқ павильон жойлашган. Бир қанча павильонлар, чунончи «СССР транспорти», «СССРни электрлаштириш», «Радиоэлектроника ва алоқа», «Дон», «Жўхори», «Соғлиқни сақлаш ва медицина саноати», «Совет китоби» каби бир қанча павильонлар янгидан ташкил қилинди.

Ўн минглaрча турли хил экспонатлар — машина, станок, асбоб-ускуналар, приборлар, макетлар, моделлар, буюмлар, саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг намуналари — виставкага келувчиларга етти йиллик техникаси, ишлаб чиқаришга комплекс механизация ва автоматизацияни жорий қилиш ҳақида ҳикоя қилиб беради.

Виставкада совет фанининг муваффақиятлари, унинг халқ хўжалигининг барча соҳаларини ривожлантиришдаги ролини кўрсатишга катта ўрин берилган. Совет олимлари космосни ўрганиш ишига ғоят катта ҳисса қўшдилар. «Фан» павильонида ракеталар ва Ернинг сунъий йўлдошлари ёрдами билан атмосферанинг юқори қатламларини тадқиқот қилиш проблемалари кенг очиб берилган. Виставкага келувчилар бу ерда 452 километр баландликкача кўтарилган бир қанча метеорологик ва геофизик ракеталарнинг прибор контейнерларини кўрадилар. Ернинг ҳар уччала совет сунъий йўлдошларининг модели билан бир қаторда сунъий йўлдошлардаги приборларга айни ўхшаш приборлар ҳам кўрсатилади.

Худди шу павильонда занжирли реакциялар соҳасидаги камёб ишлар билан, пластмасса, синтетик тола ва пленкалар ишлаб чиқариш учун зарур бўлган юқори молекулали бирикмалар олиш йўли билан ҳам танишиш мумкин. Саноат корхоналаридаги асбоб-ускуналарни бошқариш ва автомат равишда уларнинг ишини назорат қилиш, электрон, ўлчов ва ҳисоблаш техникасини, ультротовушлардан пайванд ишларида ва материалларни текширишда фойдаланиш, фойдали қазилма бойликларни қидиришнинг энг янги геофизик методлари ва бошқа шунга ўхшаш жуда кўп янги техника воситаларини кўрсатишга катта ўрин берилган.

Виставкада атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги ишлар ўтган йиллардагига нисбатан анча кенг ёритилган. Бу муҳим темага иккита павильон ажратилган. Бизда атом энергияси инсонга ҳамма ерда—саноатда, қишлоқ хўжалигида, биологияда, медицинада ёрдам бермоқда. Павильонларда намойиш қилиб кўрсатиладиган ҳаракатдаги реакторни, турли типдаги фотоэлектрон кўпайткичларни, «Ленин» атом музёрари макетини кўриш мумкин.

МОСКВА. СССР халқ хўжалиги ютуқлари Виставкасида мамлакатимиз халқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда эришилган катта ютуқларни кўрсатувчи жуда кўп янги экспонатлар ўрнатилган. Виставканинг 71 павильонидан 18 таси янги. «СССРни электрлаштириш», «СССР транспорти», «Радиоэлектроника», «Геология», «Нефть ва газ», «Деҳқончилик», «Халқ маорифи ва олий мактаб», «Совет китоби» ва бошқа павильонлар шулар жумласидандир. Майдончаларда биринчи марта «ТУ-104» самолёти, Миль ва Камовлар конструкциясидаги вертолетлар, турли хил янги конструкциядаги қишлоқ хўжалик машиналари намойиш қилинади.

Павильонларда совет техникаси тараққиётини кўрсатувчи жуда кўп янги машиналар, аппаратлар ва асбоблар, машина ва иншоотларнинг жумладан дунёда энг йирик 4 миллион 200 минг киловаттли Красноярск ГЭСи, водород совуткичли 300 минг киловатт қувватга эга бўлган турбогенератор, Москванинг 500 киловольтли жанубий электр подстанциясининг модел ва макетлари бор. Суратда: янги қишлоқ хўжалик техникаси намойиш қилинадиган майдонда.

Н. Кулишев ва **А. Сергеев-Васильев** фотолари. (ТАСС фотохроникаси).

Бу ерда термоядро реакцияларини бошқариш бўйича физик тадқиқотлар олиб боришга хизмат қилувчи катта совет «Альфа» тороидаль установкаси макети ҳамда дунёдаги энг йирик атом машинаси — 10 миллиард электроновольт қувватга эга бўлган синхрофазотрон ҳақидаги материаллар қўйилган. Бу гигант атом машинасини яратганликлари учун бир группа олимлар Ленин мукофотига сазовор бўлди.

Совет янги техникасини кўрсатиш кўпчилик павильонларнинг асосий темасидир. Виставкада турли хил автомобиллар ва автобуслар, кучли дизеллар, трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари, темирчилик-пресс ва қуюв асбоб-ускуналари, кўмир комбайнлари, аниқ ишловчи энг янги станокларнинг турли типлари намойиш қилинади.

Экспонатлар орасида юқори унум билан ишловчи автомат линияларни ҳам кўриш мумкин. Шулардан бирида — поғонали валиклар ишлайдиган автомат линияда энг оригинал гидравлик кузатувчи станоклардан фойдаланилган, бу эса деталларни жуда аниқ ва исталган шаклда қилиб тайёрлаш имконини беради. Деталларга ишлов беришни автоматлаштириш линиянинг иш унумдорлигини анча оширди. Брюсселдаги жаҳон виставкасида бу автомат линия «Гран-при» фахрий дипломи билан тақдирланди.

Виставкада Ленин мукофотининг лауреати С. П. Митрофановнинг машинасозлик ва приборсозлик саноатида группа ишлаб чиқариш методи намойиш қилиб кўрсатилади. Бу метод кам серияли ва серияли ишлаб чиқариш шароитида оммавий поток ишлаб чиқаришга хос бўлган деталларга ишлов бериш ва меҳнатни ташкил этишнинг юқори унумли приёмларини қўллаш имконини беради.

«СССРни электрлаштириш» павильонида мамлакатимизни электрлаштиришнинг ленинча доно идеяси, совет энергетикасини ривожлантириш соҳасида партия ва ҳукумат тадбирларининг амалга оширилаётганлиги кўрсатиб берилади. Бу ерда дунёдаги энг катта — 4.200 минг киловатт қувватга эга бўлган Красноярск ГЭСининг ҳаракатдаги макетини ва 1.200 минг киловатт қувватга эга бўлган ёқилғи ГРЭС макетини кўриш мумкин. Жуда кўп турли хил приборлар энергетикамизнинг ҳамма соҳаларида янги техника қанчалик кенг жорий қилинаётганлигини яққол кўрсатиб турибди.

«Кимё саноати» павильони мамлакатимизда шу етти йилликда кимё саноатини ривожлантиришнинг ғоят катта программаси ҳақида ҳикоя қилади. Унинг экспозициялари орасида кимё маҳсулотларидан қилинган прогрессив асбоб-укуналарнинг макет ва моделлари, техника деталлари, мураккаб установкалар, уй-рўзғор буюмларининг намуналари бор.

Халқ хўжалигининг турли соҳаларида пластик массалардан тобора кўпроқ фойдаланилмоқда. Масалан, автомобилсозликни олайлик. Агарда 1958 йилда ҳар бир машинага 2,5 килограмм пластмассадан тайёрланган деталлар тўғри келган бўлса, 1965 йилга бориб бу 20 килограммга етади. Кимё саноати автомобиль саноатига 100 минг тонна пластмасса етказиб беради. Бу эса ўз навбатида 700 миллион сўм маблағни тежаб қолиш имконини беради.

(ОХИРИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА)

Чет элларда

ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛАРИНИНГ ЖЕНЕВА КЕНГАШИДА

ЖЕНЕВА, 15 июнь. **(ТАСС махсус мухбири).** СССР, АҚШ, Франция ва Англия ташқи ишлар министрларининг бугунги ғайри расмий учрашувидан кейин қуйидаги ахборот эълон қилинди:

«Тўрт министр бугун, илгари мўлжаллангандек, соат 17 дан 30 минут ўтганида (маҳаллий вақт билан. — Редакция) Франция делегацияси резиденциясига тўпландилар ва кенгашнинг кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилдилар.

Министрларнинг галдаги учрашуви 17 июнь, чоршанба куни соат 15 дан 30 минут ўтганида бўлади».

ФАШИСТЛАРНИНГ ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИГА ҚАРШИ ИҒВОЛАРИ

ПАРИЖ, 15 июнь. (ТАСС). «Юманите» газетаси билдиради: фашист безорилар Плуада (Луар ва Шер департаменти) Франция Коммунистик партиясининг маҳаллий федерацияси биносига ҳужум қилдилар. Погромчилар кассани ўғирладилар, неча юзлаб лотерея билетларини йўқ қилдилар ва кутубхонага ўт қўйдилар. Яқин кварталларда яшовчи аҳолининг ва иғвогарлик қилинган жойга етиб келган ўт ўчирувчиларнинг ёрдами натижасида ёнғин қўшни уйларга тарқалмади. Фашист безориларнинг ҳужуми натижасида Франция Коммунистик партияси ташкилоти 400 минг франкдан кўпроқ зарар кўрди.

Фашист гуруҳларнинг жиноий ҳаракатлари шаҳар аҳолисини ғазаблантирди. Шаҳар аҳолиси маъмурлардан бандитларни қамоққа олишни ва суд қилишни талаб этди.

ЎЛДИРИШ УЧУН МУКОФОТ

ЛОНДОН, 15 июнь. (ТАСС). Инглиз газеталари Кениядаги турмаларнинг старший назоратчиси Жон Коуэннинг Англия ордени билан мукофотланишига қарши инглиз лейбористларининг норозилиги тўғрисидаги хабарларни бугунги сонларида босиб чиқардилар. Жон Коуэн ишлашдан бош тортган африкалик маҳбусларни ишга мажбур этиш учун янги системани ўйлаб чиқарган. Ана шу система Холадаги лагерда жорий қилиниши натижасида турма маъмурлари африкаликлардан ўн бир кишини ўласи қилиб урганлар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ КАНАДАДА БЎЛИШИ

ОТТАВА, 15 июнь. (ТАСС). СССР Олий Советининг А. П. Волков, Я. В. Пейве, И. Г. Кабанов, З. А. Лебедева ва Г. П. Бутенколардан иборат Канадага меҳмон бўлиб келган депутатлари группаси шанба куни Ниагара шаршарасида бўлди. Ниагара шаршараси мамлакатнинг энг чиройлик жойларидан биридир. Шу билан бирга бу шаршара гидроэлектроэнергия ишлаб чиқарилаётган йирик марказдир. Ниагара гидроузелининг раҳбарлари совет меҳмонлари шарафига зиёфат бердилар.

СССР Олий Советининг депутатлари шу кун кечқурун Торонтога жўнадилар. Улар бу ерда Канададаги рус, украин ва латиш жамоат ташкилотларининг раҳбарлари билан учрашдилар. Дўстона суҳбат уч соатдан кўпроқ давом этди.

Совет парламент делегацияси аъзоларининг бир қисми якшанба куни Канаданинг пойтахти Оттава билан танишди, кечқурун эса СССР Большой театри балети артистларининг Канадада бўлиши муносабати билан совет элчихонасида ўтказилган қабул маросимида ҳозир бўлди.

Канададаги бирлашган украинлар уюшмасининг таклифига мувофиқ, депутатлардан Г. П. Бутенко ва З. А. Лебедевалар украинларнинг Торонто яқинидаги Палермо деган марказида бўлдилар. Улар бу ерда Т. Г. Шевченко номидаги музейга бордилар ва улуғ шоир ҳайкали ёнига гуллар қўйдилар.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИДА ВОЛГА ХАЛҚ ХОРИНИНГ КАТТА МУВАФФАҚИЯТИ

БЕРЛИН, 14 июнь. (ТАСС). Германия Демократик Республикасида меҳмон бўлиб турган давлат Волга халқ хори кеча Берлиндаги «Комише опер» театрида охирги марта концерт берди.

Совет артистлари Волга халқ қўшиқларини ва рус рақсларини ижро этдилар. Программадаги кўп номерлар томошабинларнинг талаби билан қайта-қайта ижро қилинди.

Концертнинг охирги номери — «Жигулида сайил» тугагандан сўнг, залда гулдурос, давомли овация кўтарилди.

Миллий мукофот лауреати Лотте Лебингер хоним Герман-совет дўстлиги жамияти марказий правленияси номидан совет артистларига ташаккур изҳор қилди. У, Волга халқ хорининг концертлари совет ва немис халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга ҳисса бўлиб қўшилганлигини таъкидлади. Хорнинг бадиий раҳбари П. М. Милославов жавоб нутқи сўзлаб, Германия Демократик Республикаси аҳолисига яхши ва самимий кутиб олганлиги учун ташаккур билдирди.

Венгрия қурилиш саноати национализация қилинганлигининг ўн йиллиги

БУДАПЕШТ, 15 июнь (ТАСС). Бу йил Венгрия меҳнаткашлари қурилиш саноати национализация қилинган куннинг ўн йиллигини нишонлайдилар. Ана шу кун муносабати билан бу ерда қурувчиларнинг митинги бўлди. Митингда Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ҳукумат раисининг биринчи ўринбосари Антал Апро доклад қилди.

Антал Апро шу нарсани таъкидлаб ўтдики, халқ ҳокимиятининг ўн йили мобайнида мамлакатда эски Венгриядаги ярим асрдагига қараганда кўпроқ уй жой, ишлаб чиқариш ва жамоат бинолари барпо этилди. Фақат шу йилнинг ўзида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларидаги қурилишларга 815 миллион форинт миқдорида маблағ сарфланади. Ўтган ўн йил мобайнида 266 мингдан кўпроқ квартира қурилди.

Бу йил, деди сўзида давом қилиб Антал Апро, 14—15 минг квартира, жуда кўп мактаб бинолари қурилади, электр станциялари қурилиши тугалланади, бир қанча йирик корхоналарни кенгайтириш ишлари амалга оширилади. Қурилиш саноати ходимларининг меҳнат шароитларини яхшилаш мақсадида ҳукумат ана шу соҳадаги ишларни механизациялаштириш учун пландан ташқари 250 миллион форинт миқдорида маблағ ажратди.

Ҳозирги вақтда, деди Антал Апро, Венгриянинг қурилиш саноатида қарийб чорак миллион ишчи ва хизматчи, 3.100 инженер ишлаб турибди. Ҳунар мактабларида қарийб ўн минг ўқувчи қурилиш касбларини ўрганмоқда. Қурилиш олий ўқув юртлари ва мактаблари ҳар йили қарийб 150 инженер ва 600 қурилиш техниклари чиқариб турибди.

Қурилиш саноати национализация қилинган вақтдан буён, деди Антал Апро, қурувчиларнинг ўртача иш ҳақи 177 процент ортди.

Докладдан кейин ўртоқ А. Апро қурилиш саноатининг энг яхши раҳбарлари ва ходимларидан катта бир группасига ҳукумат мукофотлари топширди.

НОРОЗИЛИКНИ ТЕРРОР ЙЎЛИ БИЛАН БОСТИРИШГА УРИНМОҚДАЛАР

ЛОНДОН, 15 июнь. (ТАСС). Матбуотнинг берган хабарларига кўра, кейинги ўн кун давомида Испанияда Франко диктатурасига қарши норозилик юзасидан 24 соатлик умумий забастовкага чақириб варақалар тарқатганлик учун қарийб 120 киши қамоққа олинган.

Ҳукумат томонидан парламентга киритилган қонун лойиҳасига мувофиқ, «жамоат тартиби жиддий суратда бузилган тақдирда» маъмурлар фавқулодда аҳвол жорий қилишлари ёки мамлакатнинг баъзи районларини «қамал ҳолатида» деб эълон қилишлари мумкин.

Қисқа хабарлар

▲ Ассамда, Ҳиндистонда биринчи давлат нефть тозалаш заводи қурилиши бошланди. Қурилишда Ҳиндистонга кредит берган Румыния Халқ Республикаси қатнашмоқда. Завод келгуси йилда ишга туширилади.

▲ Синхуа агентлиги хабар беради: 15 июнда Хитой Халқ Республикаси давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-Лай ва унинг рафиқаси Чилининг собиқ вице-президенти Гильермо Дель Педрегални ва унинг рафиқасини қабул қилди.

▲ Польшада 28- Познань халқаро ярмаркаси ишга тушганлиги муносабати билан бу ерга Румыния ҳукумат делегацияси келди. Икки мамлакат делегациялари ўртасида олиб борилган музокаралар натижасида қўшимча товар айирбошлаш тўғрисида протокол имзоланди. Товар айирбошлаш шу йилда 12 процент ортади.

▲ Индонезия ташқи ишлар министри Субандрио 15 июнда Қоҳирага келди. Шу куни у Бирлашган Араб Республикасининг ташқи ишлар министри Махмуд Фавзий билан учрашди, сўнгра эса президент Носир томонидан қабул қилинди.

▲ Америка ҳарбий ҳаво кучлари штабининг бошлиғи генерал Томас Уайт Англияга келди. Рейтер агентлигининг билдиришича, Уайт ўзининг Англияда бўлган вақтида мудофаа министрлиги ҳамда авиация министрлигининг вакиллари билан учрашади ва қирувчи ҳамда бомбардимончи самолётларнинг базаларини кўздан кечиради.

▲ Лондонда совет техника журнали «Сталь» («Пўлат»)нинг инглиз тилидаги нусхаси босмадан чиқди. «Таймс» газетаси ана шу фактни таъкидлаб, бундай деб ёзади: Совет Иттифоқининг металлургия соҳасида қўлга киритган муваффақиятлари ана шу совет журналини инглиз тилига таржима қилиш фикрини туғдирди. Газета яна бундай деб ёзади: совет домна печлари, шунингдек металлни тўхтовсиз равишда қуйишнинг Совет Иттифоқида қўлланилаётган методлари аввало эса, ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш инглиз мутахассисларида алоҳида қизиқиш туғдирди.

(ТАСС).

Чирчиқ областимизнинг обод ва кўркам шаҳарларидан ҳисобланади. Шаҳардаги кимёгарлар парки меҳнаткашларнинг севимли дам оладиган жойларидир. Бу ерда ҳордиқ чиқарувчилар учун тўла шароитлар яратилган: қизиқарли программаларда концертлар кўрсатилади, лекция ва суҳбатлар ўтказилади, янги кинофильмлар намойиш қилинади. Сиз суратда кўриб турган жой маданият ва истироҳат боғининг гуллар аллеясидир. Дам олувчилар шу атрофда сайр этишни, бир лаҳза ўлтириб ҳордиқ чиқаришни яхши кўрадилар.

В. Панов фотоси.

Физкультура ва спорт

ЯНГИ РЕКОРДЛАР, ЯНГИ СПОРТ МАСТЕРЛАРИ

Ўзбекистон XI спартакиадасининг чемпиони деган фахрли унвонни олиш учун Тошкент стадионларида ва спорт базаларида қизғин кураш бошланиб кетди.

Мусобақанинг биринчи кунида тошкентлик спортчи А. Буланов яхши натижаларга эришди. 20 километр масофага ўтказилган спорт юриши мусобақасида у, республиканинг уч рекордини — 10 ва 20 километрга юриш рекордини ҳамда соатлаб юриш рекордини қўйди.

Мерганлар яхши натижалар кўрсатмоқдалар. Н. Федорович (Наманган области), А. Терпугов (Самарқанд), И. Беренков, Г. Воздвиженская (Тошкент области) ва Н. Чаплигин (Сурхондарё области) спорт мастери нормасини бажардилар.

Спартакиаданинг биринчи чемпионлари ҳам аниқланди. 100 метрга югуришда А. Пугачева (Тошкент) ва Ю. Хмелько (Самарқанд) республика чемпиони номини олдилар. Ўзбекистоннинг кўпдан бери танилган спортчиси, спорт мастери Фарида Ҳасанова ўзининг кўпгина ёш рақибларидан ўзиб, 400 метр масофага югуришда ғолиб бўлиб чиқди. Ф. Ҳасанованинг физкультура билан мунтазам шуғулланиб келганлиги ва қаттиқ режимга риоя қилганлиги югуриш мусобақасида муваффақият қозонишига имкон берди. 5000 метрга югуришда А. Чехонин (Бухоро области) яна ғалаба қозонди. Тошкент командасининг вакили Ю. Пузанов ғовлар орқали 110 метрлик масофага югуришда биринчи ўринни олди.

Сакрашнинг бир қанча турларида ҳам спортчилардан ким кучли эканлиги аниқланди. Тошкентликлардан В. Баллод ва Г. Лебединский (баландликка сакрашда), И. Чувилин (таёқ билан ва узунликка сакрашда) Ўзбекистон чемпионлари бўлиб қолдилар. Ядро irғитишда андижонлик Г. Гатиатуллина ва тошкентлик И. Клюев, диска иrғитишда тошкентлик В. Ломакин энг кучли бўлиб чиқдилар.

Командалар орасида Ўзбекистон пойтахтининг терма коллективи олдинда бормоқда.

Мусобақалар давом этмоқда.

(ЎзТАГ).

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

Қишлоқ акушеркаси

Жамила опа участкадан эндигина қайтган эди. Почтальон унга хат борлигини айтди. Ана шу хат Жамила опани ҳаяжонлантириб юборди: акушер-гинекологларнинг очиладиган республика кенгашида иштирок этишга таклиф қилишибди ва колхоз туғруқхонасидаги иш тажрибалари тўғрисида доклад қилиб беришини сўрашибди.

Областдан келган мутахассис Е. Булич ҳам шуни айтди:

— Ҳа, сизнинг докладингиз кенгаш программасига киритилган.

— Менда қандай тажриба бўлиши мумкин, Елена Борисовна. Оддий бир қишлоқ акушеркаси бўлсам, менга ўхшаганлар озми...

— Камтарлик қилаяпсиз. Сиз айтиб берадиган нарсалар жуда кўп.

Жамила опа сўзлаб берадиган гапларини ўйлаб, бир зум ўтган кунларига назар солди. У бундан 12 йил бурун шу колхозга келган эди. Дастлаб катта қийинчиликлар бўлди, албатта. Урушдан сўнгги биринчи йил. У пайтда фельдшер-акушерлик пункти учта тор хонадан иборат бўлиб, уч кровать қўйилган эди. Ўринлар ҳам кўпинча бўш турарди. Аввало ҳомиладорларнинг уйда медицина ёрдамсиз туғишлари каби ҳолларга барҳам бериш зарур эди.

Колхоз оёққа туриб, бой хўжаликка айлана борди. Ички ва ташқи безаклари билан киши эътиборини жалб этадиган катта туғруқхона қурилди. Туғруқхона барча керакли жиҳозлар, аппаратлар билан таъминланди.

Шу йилларда Жамила тажрибали врач-гинеколог бўлиб етишди.

У фронтдан келган кунидан бошлаб, севган ишига зўр ғайрат билан киришган эди. Жамила опа акушерликни амбулаторияда қабул ишлари ва профилактика тадбирларини бажариш билан боғлаб олиб борди. Ҳамма ҳомиладор аёлларни ҳисобга олиб, уларнинг турмуш шароитини ўрганди. Бўлажак оналарнинг ҳар бири билан алоҳида ва тез-тез суҳбатлашиб турди, консультациялар берди.

Натижада ҳомиладорлар туғруқхонага келиб, акушерканинг ёрдамига суянадиган бўлиб қолдилар.

Жамила опа колхозда 300 гўдакка доялик қилди. Шу давр ичида битта ҳам она ёки чақалоқ нобуд бўлмади.

Жамила Исмоиловна тажрибали акушерка бўлиши билан бирга, ташаббускор, тиришқоқ, тажрибакор ҳамдир.

Агар Зангиотага келсангиз, Свердлов номли колхоз дала шийпонларидаги санитария постларини кўриб қувонасиз. Бу постлар Жамила опа томонидан тузилган бўлиб, колхозда озодалик, соғлиқни сақлаш ишларини яхшилашда катта ёрдам қилмоқда.

Колхозчилар ўз акушеркалари Ж. Аккини тажрибали врач, маслаҳатгўй жувон ва аёлларнинг қадрдони деб биладилар.

Н. ГОЛОВИН.

Телевизор экранида

18 ИЮНДА

19.30 — Ўзбек тилида болалар учун «Мойдодир студиямизда» деган эшиттириш.

19.50 — Киножурнал.

20.00 — Ленинободнинг «Помир» командаси билан Тошкентнинг «Меҳнат резервлари» командаси ўртасидаги футбол ўйинига бағишланган репортаж.

20.45 — Сўнгги ахборот.

21.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун ўзбек тилида эшиттириш.

21.15 — Бадиий фильм — «Швейк фронтда».

Редактор ўринбосари: М. ҚОРИЕВ.

Буюк ютуқларимиз ойнаси

(БОШИ УЧИНЧИ БЕТДА).

Халқ хўжалигининг барча соҳаларига ва совет кишиларининг турмушига радиоэлектроника тобора кўпроқ сингиб бормоқда. Янги «Радиоэлектроника ва алоқа» павильонида ишлаётган рангли телевизорлар, шунингдек рангли проекцион «Москва» телевизори билан танишиш мумкин. «Москва» телевизори экранининг ҳажми 900х1200 миллиметрдир.

Етти йиллик мобайнида халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш кескин кўпайтирилади. Енгил саноатнинг ялпи маҳсулоти 1,5 баравар, озиқ-овқат саноати ялпи маҳсулоти эса 1,7 баравар кўпайтирилади. Жуда кўп стендлар ва экспонатлар ана шу соҳаларда етти йиллик вазифаларининг қандай бажарилаётганлигини кўрсатиб турибди. Бу ерда ҳам янги техника ва автоматизацияни жорий қилишга жуда катта эътибор берилаётир. Масалан, пойафзални қолипга тортиш ва таг чармни ёпиштириш билан боғлиқ бўлган 30 дан ортиқ операцияни бирлаштирган ярим автомат намойиш қилиб кўрсатилади. Капрон толасидан қоракўл тайёрлайдиган машина ва бошқа янгиликлар ҳам киши диққатини жалб этади.

Мамлакат халқ хўжалигида темир йўл, денгиз, дарё, ҳаво ва автомобиль транспорти алоҳида ўрин тутади. «СССР транспорти» павильони экспонатлари орасида «ТУ-104 А» реактив самолёти (бу очиқ майдонда намойиш қилинмоқда), «ИЛ-18» ва «ТУ-114» самолётларининг моделлари, гигант портал кранининг ҳаракатдаги модели ва бошқаларни кўриш мумкин.

Саноат, уй-жой ва қишлоқ қурилиши, бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш технологиясига виставканинг алоҳида бўлими ажратилган. Павильонлар экспозициясида йиғма темир-бетонларни кенг қўлланган ҳолда саноатнинг турли соҳаларида қуриладиган бино ва иншоотларнинг типовой лойиҳалари кўрсатилади.

ЯНГИ ТЕЛЕВИЗИОН БАШНЯСИНИНГ МАКЕТИ

МОСКВА. СССР халқ хўжалиги ютуқлари Виставкасининг «Қурилиш» бўлимида Москвада қуриладиган янги телевизион башнясининг макети ўрнатилган. Унинг баландлиги 508 метрни ташкил этади. Башняда учта ресторан зали ҳамда экскурсантлар учун тўртта томоша қилиш майдончалари ҳам бўлади. Башня конструкциясини «Моспроект» институти янги техника бўлими ишлаб чиққан. Суратда: янги телевизион башняси макети олдида.

С. Преображенский фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Совет халқининг қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириш соҳасидаги ажойиб ютуқларини кўрсатиш билан бирга виставка дон, пахта, жут-каноп, қанд лавлаги, картошка, сабзавот, гўшт, ёғ, сут, жун ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни тағин ҳам кўпайтириш учун бизнинг қандай имкониятларимиз ва резервларимиз борлигини ҳам яққол намойиш қилади. Виставкага келувчилар қишлоқ хўжалик павильонларида экинларни квадрат ва квадрат-уялаб парваришлашнинг илғор методлари билан, экинларнинг янги серҳосил навларини етиштириш тажрибалари билан танишадилар. Бутун мамлакатга машҳур бўлган раислар: Ҳ. Турсунқулов, К. П. Орловский, М. А. Посмитний, Г. Е. Буркацкая, Ф. И. Дубковецкий, С. К. Коротковлар раҳбарлик қилаётган колхозларнинг илғор тажрибаларини, шунингдек Н. Мануковский, А. Гиталов, И. Логинов ва бошқа илғор механизаторларнинг тажрибаларини кўрсатишга павильонда алоҳида эътибор берилган. Виставкага келувчилар Ленин мукофотининг лауреати Ф. Г. Кириченконинг ишлари билан танишадилар. У Украинанинг жанубидаги чўл шароитига мослаштирилган кузги буғдойнинг янги навини яратган.

Виставкада илғор қишлоқ хўжалик техникаси, шу жумладан етти йиллик мобайнида колхоз ва совхоз далаларида кенг қўлланиладиган янги трактор ва машиналар ҳам намойиш қилиб кўрсатилади. «ДТ-54» ўрмаловчи тракторининг охирги модернизациялашган тури кўрсатилади. У турли хил осма машиналарни бошқарадиган гидравлик осма системаси билан қуролланган. Кам габаридли тракторларнинг янги намуналари айниқса диққатга сазовордир. Ўзиюрар шассилар, жўхори, дон экинлари, сабзавот, картошка, қанд лавлаги, пахта ва жут-каноп етиштиришни ва йиғиштириб олишни комплекс механизациялаш имконини берувчи машиналар, чорвачилик фермаларидаги кўп меҳнат талаб этадиган процессларни механизациялаш имконини берадиган машиналар намойиш қилинади.

Чорвадорларимиз виставкада ўзларининг ишлари учун жуда кўп янгиликларни, молларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун фойдали маслаҳатларни оладилар. Павильонлар экспозицияларида шу куннинг энг муҳим темалари — мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш, молларни ва бузоқларни боқиш, сутнинг ёғини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш масалалари ҳар тарафлама ёритилган.

Виставкада пропаганданинг хилма-хил форма ва методларидан кенг фойдаланилган. Виставкадаги кинозалларда, лекторийларда ҳамда стендлар олдида янги техника ҳақидаги ва ишлаб чиқариш новаторларининг ишлари тўғрисидаги махсус кинофильмлар намойиш қилиб кўрсатилади. 1400 дан ортиқ лекция, консультация ва новаторларнинг чиқишини уюштириш мўлжалланмоқда, семинарлар ва илмий-техника конференциялари ўтказилади.

Алоҳида юқори кўрсаткичларга эришган виставка қатнашчилари — корхоналар, ташкилотлар, айрим шахслар — дипломлар ва медаллар билан тақдирланадилар, қимматли совғалар билан мукофотланадилар.

СССР халқ хўжалиги ютуқларининг виставкаси мамлакатимиз халқ хўжалигида техникани янада тараққий эттириш ва меҳнат унумдорлигини тағин ҳам оширишга ёрдам беради.

А. КОНДРАТЬЕВ.

ПОЙГА МАВСУМИ БОШЛАНДИ

Яқинда Тошкент давлат отчопарида от пойга мавсумининг очилиш маросими бўлди. Тантанали параддан кейин мусобақа бошланди. Бу мусобақада Ўзбекистон колхозлари, совхозлари ва от заводларининг қорабайирларидан ҳамда Туркманистон ва Қозоғистондан келган ахалтака зотли 60 дан кўпроқ от қатнашди.

Жиззахдаги 76-от заводининг отлари катта муваффақият қозонди. Уч яшар қорабайир отлар учун мавсум очилиш совринини шу заводнинг Фасон номли оти (чавандоз Қодиров) ютди. Бу от 1.800 метрлик масофани 2 минуту 6 секундда, яъни Бутуниттифоқ рекордидан 1 секунд олдин чопиб ўтди.

2 минг метрлик масофага бўлган пойгада яна шу заводнинг Фарш номли тўрт ёшлик айғири янги рекорд қўйди. Чавандоз Абдураҳмонов минган бу от маррага 2 минут 20 секундда етиб келиб, биринчиликни олди. Жиззахнинг Баланс номли чопқир оти иккинчи ўринни, Тошкент зотли моллар совхозининг Қиморбоз номли оти учинчи ўринни олди.

Туркманистондан келган ахалтака зотидан бўлган отлар пойгаларда муваффақият билан қатнашди. Бу отлар пойгаларнинг ҳаммасида ғолиб бўлиб чиқди.

(ЎзТАГ).

Тошкентнинг томоша залларида

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — ёзги бинода: 17/VI да **Ҳуррият.** 18/VI да **Чин муҳаббат,** қишки бинода: 17/VIда **Макр ва муҳаббат.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАРДА — 17/VI да **Ўзбекистон санъат усталари концерти,** 18/VI да **Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — ёзги бинода: **Катта концерт** (билетлар сотилган), 18/VIда **Фарғона ҳикояси,** қишки бинода 17/VI кундуз соат 4 да **Катта концерт,** кечқурун **Нурхон.**

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун **Сўнгги дюйм,** кеч соат 9 ва 10-40 минутда **Мирза Ғолиб.**

«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун»), «ВАТАН», «ФЕСТИВАЛЬ», «УДАРНИК» — **Сўнгги дюйм.**

«ОКТЯБРЬ» — кеч соат 9-20 минутда **Махсус топшириқ,** кеч 11 да **Мафтунингман** (ўзбек тилида).

«СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (ёзги) — **Ҳаёт сенинг қўлингда.**

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Сўнгги дюйм,** кеч соат 9-15 минут ва 11 да **Денгизчи қалби.**

КАФАНОВ номли — кеч соат 9-25 минутда **Сўнгги дюйм,** кеч 11 **Турли тақдир.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Сўнгги дюйм,** кеч 8 ва 10 да **Тошлар тилга кирса эди...**

Большевик кўча, 5-уйда турувчи **Мукаррам Қудратованинг** Местком кўча, 59-уйда турувчи Шамси Йўлдошевдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район, 4-участка халқ судда кўрилади.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
17 июнда
ПРЕМЬЕРА
А. Муҳитдин асари.

Афанди шаҳар кезади

2 бўлимда эстрада томошаси.
Композитор — Ғ. Қодиров, режиссёр — М. Асадуллаев, балетмейстер — Гердт.
Томошада: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эргашхон Мирмаҳмудова, Убайдулла Мадраҳимов,** Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Жалол Осимов,** солистлардан **Розия Қурбонова, Каромат Аҳмедова, Собир Маҳкамов, Халил Қодиров, Иброҳим Мунавваров, Валентин Селютин, Инна Селютина, Зулайха Мулақандова, Қаюм Аъзамов, Ғафур Солиҳов, Муҳаммад Рисметовлар** қатнашади.
Томоша кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

Тошкент совнархозининг сбитконтораси
министрлик ва ведомстволардан сўрайдики, ўзларига қарашли корхона ва ташкилотларга 1960 йилда зарур
КИСЛОРОД УЧУН
15 июлгача
заявка берсинлар
Бу заявкалар тегишли ҳисоблар билан тасдиқланган бўлиши лозим.
Адрес: Куйбишев кўчаси, 45-уй.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 26 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136, Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040,135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040,135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048,132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 34048, 132. Секретариат — 29040, 50. Эълонлар бўлими — 28142.

Р 05198 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Б-1615.